

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Управни одбор Републичког фонда ПИО усвојио Завршни рачун Фонда за 2023. и Извештај о извршењу Финансијског плана РФ ПИО за прошлу годину. Настављен је тренд успешног пословања – у 2023. остварен суфицит од 1,15 милијарди динара

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

УСПЕШНО ПОСЛОВАЊЕ ФОНДА У 2023. ГОДИНИ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Реља Огњеновић

РЕДАКЦИЈА:

Милена Јовановић

Париска бр. 9,

11000 Београд,

011/2030-742

e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-743

011/2030-744

ШТАМПА:

Штампарија

ЈП „Службени гласник“

Београд

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-743

НАСЛОВНА:

Светлана Цекић

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

ЕВРОПСКИ ДАН МЕЂУГЕНЕРАЦИЈСКЕ СОЛИДАРНОСТИ – 29. АПРИЛ

Толико тога да се подели

Некада је све било боље, мисли старија жена у аутобусу, неспокојно гледајући бучну групу тинејџера који се гурају и надвикују уз музику са телефона. Док већина путника не обраћа пажњу заузета куцкањем по мобилном, она посматра около потиштено, као неко ко не припада ту.

Напредак и наука у нашој ери омогућили су, по први пут, суживот четири и пет генерација у исто време и, парадоксално, најјасније осветлили оштрину свих проблема и противречности таквог заједничког живота. Двадесети век је, слажу се социолози, приметно погоршао односе међу генерацијама а проблем међусобне комуникације и конфликта, који је одувек постојао, драматично је увећан почетком овог века.

Више генерација је одлична ствар али и више разлика које треба да се помире, више удаљености да се премости. Другачија мода, информације усмерене на нове технологије, друштвене мреже, редефинисане мушко-женске улоге, толико је могућих конфронтација. Свет тако брзо иде напред да је данашња омладина већ далеко и од својих родитеља у четрдесетим, педесетим годинама.

Јер млађи и старији људи данас живе у различитим световима. Састају се и друже са својим вршњацима или присуствују догађајима који су намењени посебно њима. Изван породице не постоји много прилика да се упознају са другим генерацијама. Како и да се сретну када често не обитавају у истом веку?

И док млађи, уобичајено, криве старије за „заостатак“, старијима тешко пада да прихвате да је достојанство одједном условљено култом савре-

мених технологија. Толики део садашњег живота се подредио култури непрестаног активизма и информисања, па они покушавају да заштите сопствене идентитете и наслеђе. Заузврат, млади тек спорадично схватају значај традиционалне уметности: књижевност, позоришта, музеји – све те вредности виде се као превазиђене и непотребне, скоро да су изгубиле актуелност у савременом свету.

Старија генерација би ту имала важну друштвену функцију као неопходна карика која води из прошлости. Сећање на прошлост данас је акумулирано у књигама, филмским документима, разним носачима звука и у успоменама старијих. Међутим, није увек лако разумети и комуницирати када је између нас 40, 50 или 60 година.

Научити да чујемо једни друге важан је друштвени проблем савременог света. Млади се жале да губе свој глас иако се понекад чини да вичу, старији пате јер верују да су напуштени, лишени саосећања млађег дела друштва. Због тога најважнија у међугенерациским односима постаје способност сваке генерације да се прилагоди, да формира јединствен друштвени простор без круте хијерархије, без насиља, без

непоштовања, већ са ауторитетом старијих и поверењем према новој растућој генерацији.

Људска права и достојанство се не смањују са годинама и да би једна генерација расла и напредовала, мора се ослањати на друге у свим фазама живота. За свет бољи од овог потребни су гласови свих генерација. Доприносио колико можемо функционисању заједнице и благостању, а у неком тренутку живота имамо користи од напора других генерација и то су поштени трансфери између различитих узраста. Свако поколење има јединствене квалитете које треба славити а најважнији принципи у тим односима јесу поштовање туђих вредности, другачијег начина комуникације, туђих избора чак и када их не делимо.

Ако друштво замислимо као таписерију насталу од нити различитих генерација, свака од њих је својим јединственим искуствима и лекцијама допринела њеном замршеном дизајну. Усвајање тог сазнања биће кључ за сналажење у свету који се брзо мења. Јер, колико год те генерације изгледале различите, оне су део исте тканине, а њихова сарадња и међусобно учење и убудуће ће јачати снагу и лепоту таписерије.

М. Јовановић

СА СЕДНИЦЕ УПРАВНОГ ОДБОРА РФ ПИО

Успешно финансијско пословање Фонда у 2023. години

Управни одбор Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на седници одржаној 29. априла донео је одлуку о усвајању Завршног рачуна РФ ПИО за период од 1. јануара до 31. децембра 2023, и усвојио Извештај о извршењу Финансијског плана Републичког фонда ПИО за 2023. годину.

Како је на седници образложила Бојана Поповић, директорка Сектора за финансијске послове Фонда, у обрачун буџетског резултата пословања улазе укупни приходи и примања Фонда од продаје нефинансијске имовине у 2023. години остварени у износу од 934,26 милијарди динара и укупни расходи и издаци Фонда за нефинансијску имовину у наведеном периоду који износе 932,18 милијарди динара. Разликом између наведених укупних прихода и расхода добија се буџетски суфицит у износу од 2,08 милијарди динара. Исказани буџетски суфицит се коригује за утрошена средства текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине у висини од 923,04 милиона динара, па се добија кориговани буџетски суфицит у износу од 1,15 милијарди динара, што представља укупан резултат пословања Фонда.

– Значајно је рећи да смо и у 2023. години наставили тренд са суфицитима, који нас прати од 2021, а рекордни суфицит је био 2022. године. Током прошле године смо имали укупно повећање пензија од 18,3 одсто и исплату помоћи од 20.000 динара. Упркос свему томе, имали смо бољу наплату доприноса током претходне године и с

Са седнице Управног одбора РФ ПИО одржане 29. априла

тим у вези 2023. завршили са суфицитом. Све промене су евидентирани и реализоване у складу са Финансијским планом. У складу са наведеним, ово је још један показатељ како стабилне фискалне политике, тако и начина на који се држава опходи према нашим корисницима, с обзиром на то да од прошле године имамо и усклађивање пензија које је по кориснике најповољније – истакла је Бојана Поповић.

Приходи од доприноса за ПИО и током претходне године наплаћени су далеко изнад планираног – 31,6 милијарди динара наплаћено је више од планираног кроз приходе од доприноса, иако је од 1. јануара 2023. године смањена стопа доприноса за ПИО на терет послодавца са 25 на 24 одсто. Трансфери из буџета на крају године износили су 187,9 милијарди динара.

– Првобитним планом предвиђено је да учешће трансфера у финансирању Фонда буде 20,6 одсто, а 2023. годину смо завршили, уз сва повећања пензија и исплату помоћи, са 19,9 одсто учешћа трансфера у приходима Фонда. Када се издвоје чисте дотације за исплату пензија, оне су у 2023. износиле 14,8 одсто. За исплату помоћи од 20.000 динара је било потребно 12,9 милијарди динара, и без тога би трансфери износили 13,5 процената. Претходна година је дала такве резултате да смо и у 2024. поново могли да применимо најповољнију формулу по наше кориснике, а то је усклађивање пензија у складу са променом нето зарада и надамо се да ће се тај тренд и одржати – закључила је директорка Сектора за финансијске послове.

В. Кадиф Станковић

СЕДМИ КОНГРЕС ЛЕКАРА ВЕШТАКА У СЛОВЕНИЈИ

Заштита осигураника у фокусу

У Словенији, у Лашком, 11. и 12. априла 2024. године, одржан је Седми међународни конгрес лекара вештака. На конгресу су као представници Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање учествовали др Александар Милошевић, заменик директора Републичког фонда ПИО, и др Љиљана Митровић, директорка Сектора за медицинско вештачење РФ ПИО.

Према речима др Љиљане Митровић, водеће теме одржаног конгреса биле су оцена привремене и трајне радне способности осигураника са менталним поре-

мећајима и поремећајима понашања. Посебна пажња посвећена је прогнози и рехабилитацији осигураника, односно функционалној способности осигураника и његовом оптерећењу на радном месту. Када је реч о предавачима, др Митровић је навела да су посебно место имали стручњаци из подручја професионалне рехабилитације и рехабилитације у циљу запошљавања, као и рад судских органа, све са циљем заштите осигураника.

На конгресу су, такође, представљени системи пензијског и инвалидског осигу-

Представници Фонда учествовали на конгресу лекара вештака у Лашком

рања, као и поступци оцене радне способности у појединим државама ЕУ, а предавачи су били водећи стручњаци из Словеније и Европе.

В. К. С.

ЗАВРШЕНЕ ПРИЈАВЕ ЗА ПАКЕТЕ СОЛИДАРНЕ ПОМОЋИ

Од 20. маја пакети већем броју корисника

Пријава пензионера за доделу пакета солидарне помоћи преко Савеза пензионера Србије (САПЕНС) и Удружења пензионера Србије (УПС) „Независност“, који су преко својих општинских удружења и одбора корисника пензија објавили јавни позив за пријаву пензионера за овај вид друштвеног стандарда, за који средства обезбеђује Фонд ПИО, трајала је од 10. до 29. априла.

Ранг-листе су 30. априла објављене на огласним таблама удружења и одбора корисника пензија и филијала Фонда. Корисници пензија имају право приговора на ранг-листу у року од осам дана од дана објављивања на огласној табли. За одлучивање по приговорима на ранг-листу, САПЕНС са два члана и УПС „Независност“ са једним чланом формирају другостепену комисију, која почиње са радом 10. маја. Решавањем уложених приговора утврђују се коначне ранг-листе, најкасније до 17. маја, а већ 20. маја почиње се са поделом пакета.

Комисије које су формирала удружења и одбори корисника пензија са задатком да објаве позив за доделу солидарне помоћи, да примају пријаве, утврђују и оверавају ранг-листу и објављују је на огласној табли удружења и одбора корисника, такође се старају и томе да сви корисници пензија, под истим условима, без обзира на чланство у пензионерској организацији, остваре ово право.

Да подсетимо, основни критеријум за доделу солидарне помоћи је висина пензије до 24.987,67 динара, а приликом утврђивања ранг-листе предност имају самохрани корисници или корисници у вишечланом домаћинству коме је једини извор прихода пензија (која не прелази најнижи износ пен-

Са прошлогодешње поделе пакета солидарне помоћи у Новом Саду

зије), а приоритет имају и корисници пензија који су старији.

Пакети солидарне помоћи ове године ће бити додељени раније него претходних година, а разлог за то су измене Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија, које је усвојио Управни одбор Републичког фонда ПИО на седници одржаној 29. марта 2024. године. Измене се односе на солидарну помоћ за кориснике пензија у пакетима са основним животним намирницама и средствима за хигијену, а извршене су како би се обезбедило да корисници са најнижим примањима добијају једнаке пакете и како би се поделио што већи број пакета за опредељени износ средстава.

Изменама Правилника предвиђено је да се солидарна помоћ додељује корисницима пензија у виду једнообразних, стандардизованих пакета, путем спровођења јединствене јавне набавке. Послови спровођења јединствене набавке паке-

та за солидарну помоћ корисницима пензија поверавају се Савезу пензионера Србије, који транспарентно спроводи набавку и дистрибуцију пакета удружењима и одборима корисника пензија, који ће даље дистрибуирати пакете до самих корисника. На тај начин ће се доћи до боље цене појединачних пакета и њихове стандардизације, па ће сваки корисник добити пакет истог састава.

За пакете солидарне помоћи ове године су издвојена средства у висини од чак 111 милиона динара, док је прошле године за ове намене утрошен 51 милион динара. У складу са наведеним изменама Правилника, а имајући у виду и значајно већа средства која се ове године издвајају за друштвени стандард корисника пензија, очекује се да ће пакете солидарне помоћи током 2024. добити знатно већи број корисника у односу на претходне године.

Весна Кадих Станковић

Реализација друштвеног стандарда у 2023.

Док су корисници пензија већ увелико кренули пут бања о трошку Фонда ПИО, а ускоро ће и пакети солидарне помоћи доћи до најугроженијих пензионера, прави је тренутак за осврт на прошлогодешњи биланс спровођења Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО. Финансијским планом РФ ПИО за 2023. годину за друштвени стандард пензионера издвојена су средства у износу од 698,4 милиона динара (за 7,5 одсто више у односу на 2022).

Од тих средстава, за бесплатну рехабилитацију издвојено је 593,7 милиона динара (односно 85 одсто). Од око 80.000 пријављених, готово 15.000 корисника пензија упућено је током 2023. године на десетодневни опоравак у неку од бања Србије, о трошку Фонда ПИО. Преосталих 15 процената средстава, односно 104,76 милиона динара, опредељено је за остале видове друштвеног стандарда.

У контексту реализације културних и спортско-рекреативних активности у 2023. години чији је циљ подстицање интеграције старијих у друштво, САПЕНС и УПС „Независност“ су организацију 16. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба заједнички поверили Покрету трећег доба Србије. Организовано је укупно 29 културних и спортско-рекреативних манифестација. Олимпијада је одржана у Врњачкој Бањи у периоду од 1. до 4. октобра 2023, и окупила је више од 9.000 учесника. За финансирање солидарне помоћи опредељена су средства у износу од 51 милион динара, а током 2023. године уручено је укупно око 40.000 пакета солидарне помоћи корисницима са најнижим пензијама.

Реформа уписа радног стажа у Србији као пример добре праксе

У Дирекцији Републичког фонда ПИО, 22. априла, на иницијативу Националне алијансе за локални економски развој (НАЛЕД), одржан је састанак са делегацијом Републике Црне Горе на тему реформе уписа радног стажа.

Наиме, НАЛЕД је у оквиру пројекта „Оснивање платформе за повољно пословно окружење на Западном Балкану” промовисао реформу уписа радног стажа која је подразумевала укидање административно оптерећујућих образаца и дефинисала да РФ ПИО по службеној дужности и на основу службених евиденција сачињава пријаве података за утврђивање радног стажа, зараде и пријаве по другим основама.

Пошто је Фонд ПИО, у сарадњи са другим државним институцијама, успешно спровео ову реформу и пошто систем електронског пријема података из пореских пријава са формирањем образаца стажа функционише већ неколико година, на састанку су представљена искуства Фонда на том путу и извршена презентација функционисања овог система са циљем да послужи као пример и помоћ институцијама Црне Горе у предстојећим реформама.

Састанак у Београду одржан у оквиру размене реформских искустава и примера добрих пракси економија Западног Балкана

Делегацију Републике Црне Горе чинили су представници Министарства рада и социјалног старања, ПИО фонда, Пореске управе и Привредне коморе Црне Горе, а састанку су присуствовали и представници НАЛЕД-а.

Пре саме презентације, учесницима се у име домаћина, Републичког фонда ПИО, обратио Владимир Станковић, директор Сектора за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања. Он је подсетио да Фонд од 2018. године аутоматски генерише и уписује у базу матичне евиденције сав стаж уплаћен преко оваквог система наплате пореза и доприноса, а од 2019. се аутоматски генерише и уписује све што је уплаћено као уговорена

накнада. Како је навео, целокупан систем функционише између неколико институција.

– Ту је, најпре, Пореска управа, у којој се скупљају сви подаци у вези са плаћањима зарада и доприноса, као и накнада. Ту се налазе подаци значајни не само за Фонд ПИО, већ и за Републички фонд за здравствено осигурање и Националну службу за запошљавање. Затим се подаци аутоматски пребацују у Централни регистар обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО), а потом се преко ЦРОСО подаци прослеђују Фонду ПИО и осталим организацијама обавезног социјалног осигурања. У питању је уигран систем, што у техничком, што у правном смислу. Развијан је око пет година, а проблеми који су и

постојали на почетку у међувремену су се решавали и систем сад функционише врло успешно – објаснио је Владимир Станковић.

Он је истакао да је у питању енорман скуп података и навео пример да се у једној календарској години прими око три милиона пријава које се односе на зараде, од око 180 хиљада послодаваца, односно да се годишње прими око 1,7 милиона пријава које се односе на уговорене накнаде, од више од 30.000 послодаваца.

Гордана Вуковић Лубарда, помоћник директора Сектора за остваривање права из ПИО, детаљно је објаснила како овај систем данас у Фонду функционише, а презентацију је употпунила и приказом на који начин ради сама апликација у којој запослени у Фонду раде на овим пословима. Она је, такође, скренула пажњу и на одређене потешкоће које су се од увођења оваквог система јављале, као и на начине како су се оне превазишле.

Иначе, промоција ове реформе део је активности усмерених на размену реформских искустава и примера добрих пракси између економија Западног Балкана у оквиру којих је идентификовано 35 успешних реформи.

В. Кадиф Станковић

ФИЛИЈАЛА НОВИ САД ПОТПИСАЛА ВИШЕ ОД 100 СПОРАЗУМА О САРАДЊИ

Широк спектар погодности

Годину дана од потписивања првих споразума са привредним субјектима у оквиру пројекта Пензионерска картица нове генерације, у Филијали РФ ПИО Нови Сад, 5. априла, организовано је потписивање још седам нових споразума, чиме је ова филијала прешла и јубиларни 100. потписани споразум о сарадњи. У име Фонда споразуме је потписао Борис Јевтић, директор Филијале Нови Сад, уз присуство Милана Новаковића, начелника Јужнобачког управног округа.

Нови споразуми потписани су са Специјалном болницом за општу хирургију „Procedural and Regenerative Knowledge System”, Поликлиником „ORTO-MD 2019”, Оптичарском радњом „Оптика Тривуновић”, Аутосервисом „Padrino Plus”, Специјалном болницом за офталмологију „Bulevar”, Угоститељском радњом „Nirvana NS 021” и Поликлиником „Best Medica”.

– Трудимо се да разумемо потребе наших најстаријих суграђана и осигурамо што шири

У средини лево Борис Јевтић, директор Филијале Нови Сад, са Миланом Новаковићем и потписницима споразума

спектар погодности у различитим привредним субјектима, јер ћемо на тај начин утицати на побољшање квалитета живота пензионера и јачати њихов

осећај припадности заједници – нагласио је Борис Јевтић и додао да је у плану и даље проширење листе партнера и понуђених погодности.

Д. Л. Л.

Неисплаћена пензија сада у целокупном износу

Одлазак у пензију најчешће обележава почетак периода у коме се човек окреће у потпуности себи и породици и коначно може да ужива у слободном времену без бројних обавеза. Ипак, треће доба са собом носи старост и нажалост неизбежан крај животног пута. Улога пензије је пре свега у томе да обезбеди безбрижне дане и у највећој мери одржање раније постигнутих услова живота. То је један од разлога што су услови за пензију, начин обрачуна њеног износа и разни детаљи у вези са остваривањем и коришћењем права честа тема у медијима. Са друге стране, правима и обавезама чланова породице након смрти пензионера не посвећује се ни приближна пажња.

О чињеници смрти Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање најчешће добија информацију посредством еУправе од надлежних служби које ту чињеницу региструју у матичним књигама. Ипак, могуће су животне ситуације у којима се обавештење не прими благовремено, а што се најчешће дешава у случајевима када пензионер премине у иностранству. Још је неповољнија ситуација уколико преминуло лице није држављанин Републике Србије. Ако је смрт таквог лица наступила ван граница наше државе, службена информација ће бити прослеђена само у случају да обавештење достави иностранци носилац осигурања из те државе. Наравно, и то само уколико је са том државом закључен споразум о социјалном осигурању.

По пријему информације о чињеници смрти, овлашћени радник Фонда обрачунава припадајући износ пензије (и новчане накнаде, у случају да је остварено и право на неку

новчану накнаду) корисника до дана смрти и проверава да ли је пензија у целости исплаћена, односно да ли постоји неисплаћен износ који је припадао умрлом или је можда исплата извршена у износу вишем од припадајућег. У сваком случају, о чињеници смрти се обавештава пословна банка преко које се врши исплата, а уколико је банци упућен виши износ од припадајућег, од банке се тражи повраћај средстава. Новост у односу на ранији период представља измена прописа од 1. јануара 2024. године. Наиме, износ пензије који припада преминулом пензионеру не рачуна се више до дана смрти, већ до краја месеца у коме је смрт наступила. Овакав начин обрачуна већ је постао уобичајен у многим европским државама, а у Србији се примењује од почетка ове године. Дакле, наследници сада могу да рачунају да се за последњи месец живота припадајући износ не рачуна сразмерно до дана смрти, већ последња пензија, као

и евентуалне новчане накнаде, припада у целокупном износу.

Како би чланови породице преминулог пензионера могли да наследе неисплаћен износ, потребно је да од Фонда затраже издавање потврде о припадајућим а неисплаћеним износима пензије и новчане накнаде. Ово је и прилика за проверу да ли је Фонд обавештен о смрти. Потврда коју издаје Фонд се затим користи у оставинском поступку, како би се ови износи приписали имовини умрлог која је предмет наслеђивања. Уз правоснажно решење о наслеђивању, лица која су одређена као наследници могу од Фонда да затраже исплату неисплаћених износа на свој рачун, у делу који им је одређен.

Такође, лице које је сносило трошкове сахране умрлог има могућност да поднесе захтев за накнаду погребних трошкова. Уз захтев се обавезно прилаже рачун за погребне услуге и опрему на коме је наведено име и презиме особе која је сносила трошкове, као и пода-

так о банковном рачуну на који треба исплатити накнаду. За 2024. годину накнада погребних трошкова одређена је у износу од 68.863 динара. Износ накнаде се не разликује без обзира на то да ли је умрли пензионер припадао категорији осигураника запослених, самосталних делатности или пољопривредника. Неке агенције за погребне услуге имају закључене уговоре о наплати погребних трошкова у име лица које је сносило трошкове сахране, па те агенције обично при договору о организацији спроводе понуде могућност да рачун буде умањен за износ накнаде, а да агенција затим обави све послове у вези са наплатом. Из практичних разлога корисници се често одлучују за овај начин остваривања права на накнаду.

У случају да је преминули пензионер имао пребивалиште или стални боравак ван Републике Србије, накнада се исплаћује под условима предвиђеним међународним споразумом о социјалном осигурању,

а уколико са државом у којој је пензионер живео не постоји споразум о социјалном осигурању, онда је услов за исплату накнаде реципроцитет и цени се у сваком појединачном случају. У пракси, околност да је преминули пензионер имао пребивалиште или стални боравак ван Србије најчешћа је код корисника који живе у некој од држава насталих на простору СФРЈ, а ту је ситуација уједначена – међународни споразуми условљавају исплату накнаде чиниоцима да та накнада није већ остварена код иностраног носиоца осигурања. Из тог разлога, од држава чији прописи предвиђају накнаду погребних трошкова, пре исплате накнаде у Србији потребно је прибавити потврду да таква накнада није већ исплаћена, а то чини Фонд по службеној дужности у сваком оваквом случају.

Наравно, поред наведених права која се не односе на остваривање права на пензију, по смрти корисника инвалидске, односно старосне пензије, чланови породице могу да остваре право на породичну пензију, под условима уређеним Законом о пензијском и инвалидском осигурању. Овде је важно нагласити да измена у погледу обрачуна припадајуће пензије умрлог утиче и на право на породичну пензију. Наиме, до краја 2023. године је то право припадало од првог дана након смрти пензионера. Пошто се од 2024. године пензија умрлом исплаћује за цео месец у ком је преминуо, право на породичну пензију чланови породице остварују од првог дана наредног месеца. На пример, уколико је пензионер умро средином априла, њему припада цео месечни износ за април, а члановима породице се породична пензија утврђује од 1. маја. Напомињемо, право на породичну пензију нема везе са наслеђивањем. То што неко лице јесте или није одређено као наследник не значи да има или нема право на породичну пензију. То, наравно, истовремено значи и да за подношење захтева за породичну пензију није потребно решење о наслеђивању.

Мирослав Мирић

ОДРЖАНИ МЕЂУНАРОДНИ ДАНИ РАЗГОВОРА СА АУСТРИЈОМ

Брзо и лако до правног савета

Овогодишња сезона међународних дана разговора почела је саветовањем носилаца пензијског и инвалидског осигурања Србије и Аустрије. Догађај који се традиционално одржава трајао је два дана: 23. априла гостима из Аустрије је први пут била домаћин Филијала Фонда ПИО у Пожаревцу, док су 24. априла грађани имали прилику да са аустријским и српским стручњацима разговарају у Београду. У та два дана сви који раде или су радили у ове две државе могли су да добију правне информације и савете, као и да реше недоумице и проблеме у вези са остваривањем права из ПИО.

Као и сваке године, грађани су путем средстава информисања благовремено обавештени о одржавању саветовања те су имали времена да се пријаве и закажу термин, а поред оних који су свој термин унапред заказали, примљени су и сви заинтересовани који су дошли без заказаног термина.

За организацију Дана разговора био је задужен Предраг Марковић, шеф Одсека за међународну сарадњу, послове ЕУ интеграција и праћења уредаба ЕУ у Одељењу за ПИО по међународним уговорима, у сарадњи са колегама из Сектора за односе с јавношћу. Поред њега, наш тим стручњака чинили су Сања Милосављевић и Милица Костадиновић Симић, док су аустријски тим представљали Маркус Драјер и Елмир Хрустанбеговић.

Првог дана саветовања у Пожаревцу интересовање

Филијала РФ ПИО Пожаревац је први пут била домаћин саветовања

странака је било велико. Правну помоћ је затражило 20 грађана из Пожаревца и околине. Саветодавци из Аустрије и Србије су, као и увек, детаљно одговарали на сва питања и настојали да грађанима дају што прецизније одговоре и обезбеде што брже решавање спорних питања.

– Велико нам је задовољство што смо осигураницима и корисницима који су се пријавили за разговор са саветодавцима имали прилику да омогућимо да од стручних и компетентних људи добију информације које су им разреше постојеће недоумице. У нади да смо били добри домаћини очекујемо да угостимо и делегације других земаља са којима Републички фонд ПИО има закључене споразуме – рекла је Мирослава Лазаревић, директорка Филијале Пожаревца.

Други дан у Београду је обележио нешто мањи одзив грађана што, према речима Маркуса Драјера, може бити и последица добре комуникације

је фондова и брзог решавања случајева.

Питања су била уобичајена и најчешће су се односила на услове за остваривање права на пензију, обавештења о стажу оствареном у Аустрији и исплату пензије. Утисци грађана су били изузетно позитивни, а похвале усмерене на ефикасност и љубазност како саветодаваца, тако и осталих учесника саветовања. Јелица Радовановић из Београда је истакла да је одушевљена организацијом и љубазношћу свих, нагласивши да је успела да добије све потребне информације и упутства у вези права на остваривање пензије.

– Презадовољна сам! Очас посла сам добила одговоре на сва питања. Мислим да је сјајно што на једном месту можемо истовремено да се консултујемо са референтима из оба фонда и саветовала бих све који имају питања или било какав проблем са стажом у Аустрији да дођу на саветовање следеће године – рекла је и Смиљанка Гороња.

Саветодавци су сагласни у томе да су Дани разговора протекли у најбољем реду, те да је још једном потврђен значај оваквих сусрета не само за странке, већ и за запослене у фондовима, јер због измена закона али и различитих проблема са којима се сусрећу у пракси у обе државе, ова саветовања представљају важно и значајно искуство.

Драгана Лукић Лазовић

Сви задовољни

Странке су имале прилику да учествују и у добровољној, анонимној анкети коју је организовао Сектор за односе с јавношћу и то први пут у електронском облику. Скоро сви грађани су радо издвојили време како би попунили анкету, одговоривши махом да су за Дане разговора сазнали са интернет сајта Фонда ПИО, затим из медија и плаката на огласним таблама и шалтерима. Три четвртине испитаника је одговорило да су добили потребне информације и савете, осамдесет осам одсто њих је веома задовољно љубазношћу запослених, док су сви задовољни организацијом саветовања.

Усвојени извештаји и Програм рада

Савез пензионера Србије одржао је прву редовну седницу Скупштине 23. априла, у просторијама Удружења пензионера СМУП у Београду. На дневном реду било је усвајање извештаја о раду, о финансијском пословању и извештаја Надзорног одбора САПЕНС-а о пословању у 2023. години, као и Програм рада и Предлог финансијског плана за ову годину. Поред тога, пред члановима Скупштине био је и предлог кооптирања нових чланова, те избор члана Извршног одбора Савеза из Пиротског, Топличког и Нишавског округа.

Једна од ставки у Програму рада Савеза пензионера Србије за 2024, о којој је било речи и на Скупштини, је захтев да се утврде законски механизми који ће

обезбедити да се однос просечних пензија у односу на просечне нето зараде у Србији подигне на ниво учешћа од минимум 50 процената. Истакнуто је и да треба подржати усклађивање пензија у складу с чланом 80 Закона о ПИО, који предвиђа три модалитета усклађивања у зависности од процентуалног учешћа износа пензија и новчаног износа као увећања уз пензију у износу бруто домаћег производа.

Програм рада САПЕНС-а за 2024. годину предвиђа пензијску потрошњу финансирану из реалних прихода, уз процене реалног раста стопе бруто друштвеног производа од 3,5 одсто и достизање укупног БДП-а од 8.773,9 милијарди динара.

Предвиђено је и даље остваривање и унапређење сарадње

Представљен Програм рада САПЕНС-а за 2024. годину

са Републичким фондом ПИО у акцији поделе пензионерских картица, у спровођењу активности у вези са Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, и предлагање мера за унапређење бенефита и погодности за кориснике пензија.

У плану је учешће на међународним конференцијама и скуповима у иностранству које организују асоцијације које представљају пензионере и старију популацију, као и организовање

међународних скупова у нашој земљи и предузимање потребних мера да се Савез учлани у међународне пензионерске асоцијације и организације.

Посебно је наглашено да је неопходно пратити трендове електронског описмењавања и дигитализације чланица САПЕНС-а, као и постојећу акцију Владе Републике Србије и Министарства за телекомуникације, што ће допринети ефикаснијем и савременијем пословању удружења и Савеза.

М. Ј.

СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ГРАДСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПЕНЗИОНЕРА БЕОГРАДА

Најважнији је тимски рад

Удружење пензионера Обреновац, 18. априла, било је домаћин редовне седнице Скупштине Градске организације пензионера Београда. Уз присуство 50 чланова и гостију усвојен је Извештај о раду ГОП-а за 2023, као и план и програм рада за текућу годину. Усвојен је финансијски план прихода и расхода, и извештаји надлежних тела за финансијско пословање и Фонда солидарности.

Скупштини су присуствовали и Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије, Драган Марковић, заменик председника САПЕНС-а, Милош Станојевић, председник општине Обреновац, и Милош Пековић, в. д. директора Дома здравља Обреновац. Чланове Скупштине и госте на почетку је поздравио Петар Николић, председник УП Обреновац.

Обраћајући се присутнима Андреја Савић је навео да ГОП Београд броји више од 400.000 пензионера, односно једну четвртину укупне популације најстаријих грађана Србије.

– Драго ми је да је ГОП направио позитивне кораке и да је на добром путу да се

материјални статус пензионера поправи. На републичком нивоу подигнут је квалитет и услови живљења пензионера и за две године то је пораст од 56 одсто. Наши аргументи су прихваћени по питању побољшања друштвеног стандарда пензионера те је сада издвајање за овај вид повећано са 0,10 на 0,15 одсто од изворних прихода Фонда ПИО – рекао је Савић.

Председница ГОП Београд Ружица Белановић је навела да је на седници Извршног одбора донета одлука да се крене са проналажењем простора за општинска удружења, што је најизраженији проблем у Београду. Кад је реч о акцији поделе пакета солидарне помоћи, Белановић је истакла да ће спровођење акције бити олакшано увођењем социјалне карте. Биће прецизније вођење евиденције и провера ко има право на доделу хуманитарне помоћи.

– Што се тиче рехабилитације у бањама о трошку Фонда ПИО, предлог је да се спискови врате на ниво општинских удружења. Све радимо тимски, треба више да се дружимо и будемо као једна породица – поручила је Ружица Белановић.

Домаћин Скупштине ГОП Београд било је Удружење пензионера Обреновац

На седници је речено и да су 32 удружења у 2023. од банке Поштанска штедионице добила пословне картице са месечним лимитом потрошње по картици до 10.000 динара, са могућношћу коришћења картице у периоду од годину дана.

Један од предлога је био и да се гранска удружења пензионера изједначе у правима са општинским удружењима.

Чланови Скупштине су обавештени да ће Олимпијада спорта и рекреације Београда бити одржана 21. маја, у Хали спортова „Ранко Жеравица“ на Новом Београду. Рок за пријаве је 10. мај и број пријављених није ограничен.

Милан Ашковић

Просечна зарада у фебруару – 94.125 динара

Како је саопштио Републички завод за статистику, просечна бруто зарада обрачуната за фебруар 2024. године износила је 129.934 динара, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 94.125 динара.

Раст бруто зарада у периоду јануар-фебруар 2024. у односу на исти период прошле године износио је 15,8 одсто номинално, односно 9,2 одсто реално, док је просечна нето зарада већа за 15,7 номинално, односно 9,2 процента реално.

У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада за фебруар 2024. номинално је већа за 15,8 одсто, а реално за 9,7 процената, док је просечна нето зарада номинално већа за 15,7, а реално за 9,6 одсто.

Медијална нето зарада за фебруар 2024. године износила је 72.956 динара, што значи да је 50 одсто запослених остварило зараду до наведеног износа.

Врање: терапија на кућну адресу

Здравствена установа „Апотека Врање“ поново пацијентима месечну терапију доставља на кућну адресу.

Директорка врањске апотекарске установе, Ивана Костић, истиче да ова фармацеутска кућа лекове доставља особама са инвалидитетом, хроничним болесницима и пацијентима старијим од 65 година.

– Болесни и пацијенти старији од 65 година живота телефоном се договарају са фармацеутима о достави и ценама лекова. Настојимо да оваквим начином фармацеутске здравствене заштите унапредимо здравље и побољшамо квалитет живота пацијената – рекла је Ивана Костић.

Ова апотекарска установа, основана 1995. године, има осам огранка на територији града Врања и шест у општинама Пчињског округа.

Сврљиг: Туристички инфо стоп центар

Министарство туризма и омладине одобрило је општини Сврљиг 10 милиона динара за објекат Туристички инфо стоп центар који ће бити постављен на Спортском центру Пастириште, где се током године одржавају културне и спортске манифестације. Општина Сврљиг у овом пројекту учествује са пет милиона динара. Министарство је препознало туристичке потенцијале које Сврљиг нуди почев од предивних Сврљигских планина па до разноврсних спортско-рекреативних садржаја.

Нови објекат, Туристички инфо стоп центар значиће нову еру туризма у Сврљигу, пружајући тако посетиоцима информације о ресурсима овог лепог краја. Пројектни тим општине Сврљиг наставља са радом како би овај крај добио боље изгледе за одржив и перспективан развој туризма у будућности.

Представници Фонда на Скупштини СПВ

У Новом Саду, 10. априла, одржана је Скупштина Савеза пензионера Војводине, којој су присуствовали и представници Фонда ПИО – заменик директора Покрајинског фонда, Александар Илић, шеф Кабинета директора ПФ ПИО, Милан Шућак, и саветник директора ПФ, Светлана Ђуретић.

Заменик директора Покрајинског фонда, Александар Илић, поздравио је присутне, пожелео им успешан рад и захвалио на доброј сарадњи између Фонда ПИО и пензионерских организација.

Светлана Ђуретић, саветник директора ПФ, подсетила је на повећање износа средстава која се издвајају за друштвени стандард корисника пензија што је, уз измене Закона о ПИО, одраз и боље наплате доприноса. Навела је да се захваљујући све већим средствима, сваке године све више корисника упућује на рехабилитацију у бање о трошку Фонда, а први корисници са територије Покрајинског фонда који су остварили право по овогодишњем огласу већ 25. марта су отишли на опоравак у Врњачку Бању.

Ђуретић је говорила и о изменама у вези са доделом пакета солидарне помоћи, нагласивши да ће пакети ове године бити стандардизовани и истог састава за све, као и да ће их добити највећи број најугроженијих пензионера до сада.

Она је захвалила на одличној сарадњи коју Фонд ПИО има са Савезом пензионера Војводине, као и са сваким удружењем пензионера понаособ, а захвалност и задовољство сарадњом потврђени су и са друге стране.

У Нишу обележен Светски дан Рома

Међународни дан Рома, 8. април, у Нишу је обележен бројним активностима. Ромској деци подељени су пригодни пакетићи, први пут је истакнута ромска застава испред Градске куће, мост на Нишави је осветљен плаво-зелено, у бојама заставе, а расписан је и конкурс за доделу стипендија ученицима и студентима ромске националности.

Обележавање овог датума је била прилика за подсећање да Ниш наставља да, заједно са припадницима ромске заједнице, ради на њиховом образовању и заштити здравља, неговању културе и обичаја, да обезбеђује преквалификацију и стицање сертификата особама које траже посао, води акцију прикључења ромских домова на електромрежу, уређује комуналну инфраструктуру у ромским махалама.

Иначе, пету годину заредом у Нишу је расписан конкурс за доделу 50 стипендија за средњошколце и 10 за студенте ромске националности. У односу на прошлу школску годину износи су повећани: сада ученици примају по 8.000 динара месечно а студенти 14.500 динара. Из ромских удружења кажу да је то добар начин да се ромска деца подстакну да се школују. Јер, према статистици, иако се повећава број Рома који уписују основну школу, многи не настављају средњу или је, ако је и упишу, не завршавају. Стипендија ће, кажу, бити стимуланс да се постиже бољи успех у школовању.

БАЊЕ УЗ ПЕНЗИОНЕРСКУ КАРТИЦУ, ПОПУСТ И НА РАТЕ

Да одмор буде свима доступан

Ове године оглас Фонда ПИО за бесплатну бањску рехабилитацију расписан је и завршен раније него што је уобичајено због могућности да се у бање упуту већи број пензионера услед повећања средстава издвојених за друштвени стандард корисника пензија. Уколико се нисте нашли на списку оних који иду у бању о трошку РФ ПИО, а одмор вам је неопходан, добра вест је да већина бања и даље нуди опцију плаћања на рате, као и могућност плаћања путем административне забране, што и пензионерима са мањим при-

Луковска бања

мањима омогућава да, у складу са својим финансијским могућностима, одаберу дестинацију за заслужени одмор или опоравак.

Када говоримо о погодностима, треба имати у виду и то да већина бања уважава ваучере Владе Републике Србије за

летовање у Србији (у вредности од 10.000 динара, за колико се цена смештаја умањује). Подсетићемо да се ваучери могу користити искључиво за услуге смештаја (ноћење са доручком, полупансион, пансион) у угоститељским објектима изван града, општине, тј. места пребивалишта корисника ваучера, у трајању од најмање пет ноћења.

Попусте и друге повољности када су путовања у питању, пензионерима настоји да обезбеди и туристичка агенција „Senior Travel“. Ова агенција, потпуно прилагођена захтевима и

1.	Специјална болница за рехабилитацију „Агенс“, Матарушка бања Беодан обухвата смештај, пун пансион и до пет терапија по препоруци лекара по цени од 5.900 динара за покретне пацијенте, 6.900 за непокретне и 6.200 динара за полупокретне пацијенте. Постоји и опција беодан – здравствене услуге превенција по цени од 4.900 динара. Боравишна такса и осигурање износе 70 динара. Плаћање на шест месечних рата путем административне забране или чековима грађана, а посебну погодност од 10 одсто попушта имају корисници Пензионерске картице.	036/5411-039
2.	Специјална болница за рехабилитацију Ивањица Беодан подразумева смештај, пун пансион, интернистичко-специјалистички преглед лекара, свакодневне физикалне терапије, комплетну биохемијску лабораторију, ЕКГ и коришћење рекреативних садржаја по цени од 5.700 динара за готовинско плаћање или 5.900 динара за плаћање на три рате, односно 6.150 динара за плаћање на више од три рате. Боравишна такса и осигурање износе 90 динара по дану, а једнократно се плаћа пријава 15 динара.	032/661-690
3.	Специјална болница за рехабилитацију „Јунаковић“, Апатин Беодан у оквиру медицинског пакета обухвата смештај, пун пансион, први и контролни лекарски преглед и до пет терапија дневно по мишљењу лекара и износи 5.250 динара у Блоку А (стари део), а од 6.350 у Блоку Б (нови објекти). Приликом резервације авансно се плаћа 30 одсто, док се боравак за седам или више ноћи може платити на шест месечних рата чековима или путем административне забране. Корисницима Пензионерске картице одобрава се попуст од пет одсто. Додатно се плаћају боравишна такса и осигурање 95 динара. Сениор пакет 55+ обухвата 10 пуних пансиона, први и контролни лекарски преглед и три терапије дневно у двокреветној соби у Блоку А по цени од 48.100 и у Блоку Б од 55.600 динара. Додатно се плаћају боравишна такса и осигурање 95 динара дневно у готовини.	025/772-311
4.	Специјална болница за рехабилитацију „Бања Ковиљача“, Бања Ковиљача Беодан подразумева смештај, пун пансион, преглед лекара по налогу лекара по цени од 8.000 – 11.000 динара. Терапијски дан+ подразумева преглед лекара, смештај, четири терапије према налогу лекара сваког дана осим недељом, пун пансион (три obroка), масажу, основне лабораторијске анализе, једну дијагностичку процедуру недељно. Програм Терапијски дан+ није могуће користити краће од четири дана. Дијагностичке процедуре нису укључене у Терапијски дан+ за боравак краћи од седам дана. Доплата за терапијски дан+ износи 3.500 динара по соби по дану на регуларну цену БО дана. Пензионерима је омогућено плаћање на шест месечних рата путем административне забране, а због процедуре то је неопходно нагласити приликом резервације.	015/818-270, 015/895-210
5.	Специјална болница за рехабилитацију „Термал“, Врдник Беодан подразумева смештај, пун пансион, прописане терапије и коришћење базена и износи од 5.320 до 5.820 динара, а први лекарски преглед се наплаћује 3.000 динара. Боравишна такса и осигурање су укључени у цену. Пензионерима је омогућено плаћање на шест месечних рата путем административне забране уз последњи пензијски чек.	069/755-727, 069/755-736
6.	Специјална болница за рехабилитацију „Гејзер“, Сијаринска бања Беодан подразумева смештај, исхрану, три физикалне терапије по препоруци лекара, коришћење базена у затвореном простору и у рехабилитационо рекреационом комплексу „Гејзер“, пијење вода са минералних извора, и од 1. маја до 30. јуна износи 5.800 динара, док је цена услуге након 1. јула 6.600 динара. Попуст од 10 одсто за готовинско плаћање, а може се платити и на шест месечних рата путем административне забране или на три рате чековима.	016/895-128 016/895-153
7.	Специјална болница за рехабилитацију „Бујановац“, Бујановачка бања Беодан подразумева пун пансион и три терапије по препоруци лекара и износи 5.070 за двокреветну и 4.970 динара за трокреветну собу. У периоду до 30. јуна одобрава се пензионерски попуст у износу од 10 одсто без обзира на вид плаћања, па су цене 4.470 за прву, односно 4.370 динара за другу варијанту. У наведене цене су укључени боравишна такса и осигурање, док се специјалистички преглед наплаћује 1.500 динара. Могућност плаћања на шест месечних рата чековима.	017/7651-292 017/7653-459
8.	Специјална болница за рехабилитацију „Бања Кањижа“, Кањижа Беодан који подразумева смештај, пун пансион, прописане терапије и услуге базена износи 6.300 динара само за објекат Аквамарин, а први лекарски преглед се плаћа 2.500 динара. Боравишна такса и осигурање су 126 динара по дану. Плаћање на шест месечних рата административном забраном, а за боравак од 15 и више дана обезбеђено је 10 одсто попушта.	024/4875-163
9.	Специјална болница за рехабилитацију „Рибарска бања“ (ортопедска, коштаноглобна и дегенеративна обољења) Беодан обухвата смештај, пун пансион, преглед и надзор лекара, до четири терапије дневно и износи од 6.530 динара. Боравишна такса и осигурање су 120 динара. Плаћање на шест месечних рата путем административне забране.	037/865-270 063/8782-886

потребама сениора, у понуди има једнодневне и вишедневне излете у Србији, као и посете европским градовима. Заинтересовани их могу контактирати телефоном 011/2850-005 и 011/6557-221 или још боље посетити радним данима од 9 до 15 часова на адреси Делиградска 27, у Београду.

Међу објектима који нуде повољније услове за пензионере издвојићемо и Специјалну болницу за болести штитасте жлезде и болести метаболизма „Златибор“, која даје попуст од 10 одсто пензионерима на боравак од минимум седам дана, као и плаћање на шест

рата чековима грађана и платним картицама, док Институт за рехабилитацију „Селтерс Младеновац“ пружа могућност плаћања на четири рате чековима грађана.

Ако одмор организујете у сопственој режији, потребно је да контактирате изабрану бању ради договора о термину боравка, терапијама, категорији собе која вам највише одговара.

То је прилика и да се распитате о процедури плаћања, али и свим другим недоумицама које имате. Напоменућемо још да, током пријаве на рецепцији, уз личну карту треба прило-

жити и последњи чек од пензије.

Цене беодана у двокреветној соби приказане су у табели у наставку текста, а ако желите само одмор, уместо беода-

на можете изабрати пансион и уживати у природи и различитим рекреативним садржајима и активностима које бање нуде.

Драгана Лукић Лазовић

10.	Институт за превенцију, лечење и рехабилитацију реуматичних и кардиоваскуларних болести „Нишка бања“ Цена беодана у сезони (од априла до октобра) износи 5.000 динара, ван сезоне (од новембра до марта) 4.500 динара, а подразумева преглед интернисте, ЕКГ, стандардне лабораторијске анализе, одређивање дијете и медикаментне и друге терапије, у складу са препоруком лекара. Боравишна такса и осигурање се додатно плаћају 130 динара. Плаћање на шест месечних рата.	018/502-010 018/502-020 018/502-030
11.	Специјална болница за лечење и рехабилитацију болести органа за варење и шећерне болести „Врњачка Бања“ Општи медицински пакет (беодан) обухвата консултативни преглед лекара, ЕКГ, лабораторију, три терапије дневно, базен, по цени од 4.670 динара (од 1. маја до 30. јуна и од 1. до 30. новембра), односно од 4.950 динара, зависно од квалитета смештаја, од 1. јула до 31. октобра. Минимум седам дана боравка. Додатно се плаћају боравишна такса 160 и осигурање 35 динара. Плаћање на шест месечних рата.	036/611-624 036/618-865
12.	Специјална болница „Русанда“, Меленци Беодан обухвата смештај, пун пансион, преглед лекара специјалисте физикалне медицине и све терапије које доктор препише, општу или специјалну негу и 24-часовно присуство лекара и медицинске сестре/техничара, по цени од 5.700 динара. Боравишна такса и осигурање износе 72 динара. Плаћање на шест месечних рата.	023/315-0409 023/315-0416
13.	Специјална болница за прогресивне мишићне и неуромишићне болести, Нови Пазар Беодан обухвата смештај, пун пансион, преглед лекара и четири терапије и износи 4.000 (Стари блок) и 4.300 динара (Нови блок) за покретне пацијенте и 4.500 за непокретне пацијенте. Плаћање на шест месечних рата.	020/371-559
14.	Специјална болница „Сокобања“, Сокобања Беодан подразумева смештај, пун пансион, преглед лекара специјалисте, ЕКГ, спирометрију, инхалацију, дренажу бронхија, купање у базену и амаму, фитнес програм, по цени од 4.500 динара плус боравишна такса 100 и осигурање 17 динара. Плаћање на шест месечних рата и 10 одсто попушта за пензионере.	018/830-104 018/830-124 018/830-144
15.	Специјална болница за рехабилитацију „Бањица“, Сокобања Беодан обухвата смештај у собама са купатилом, кабл. телевизијом, три оброка дневно, пешачке излете са водичем, коришћење теретане, спортских терена и сале за забаву, бесплатан бежични интернет у целом објекту, ђакузи базен са термоминералном водом, као и здравствене услуге: прегледи лекара и основна дијагностика, до три терапије дневно по препоруци лекара (без масажа). Цена једног БО дана у мају, јуну и септембру је 5.000 динара, 5.200 јулу и августу, а од новембра 4.300. Плаћање: 10 одсто уз резервацију, остатак на лицу места готовински, картицом, чековима грађана, кредитном картицом Banca Intesa у више рата, административне забране Фонда ПИО у пет рата (обавезан последњи пензијски чек).	018/830-224 069/1445-362
16.	Специјална болница за рехабилитацију „Пролом бања“, Пролом бања Беодан подразумева смештај, пун пансион, лекарске прегледе, пијење лековите воде, коришћење базена и рекреативних садржаја по цени од 6.590 динара (од 1. маја до 20. јуна), 6.990 (од 20. јуна до 10. септембра), односно 6.590 динара (од 10. до 30. септембра). За пензионере попуст од пет одсто ван сезоне, као и плаћање на шест месечних рата за боравак дужи од пет дана. Боравишна такса и осигурање урачунати у цену.	027/8388-111 027/8388-162 Вибер бр.: +381631510606
17.	Специјална болница за рехабилитацију „Атомска бања“, Горња Трепча Цена беодана који подразумева стандард пакет терапија (два купања и две електротерапије) и пун пансион, у зависности од врсте смештаја креће се од 6.090 до 8.540 динара. Први преглед лекара кошта 2.500 динара, боравишна такса и осигурање укупно 130 динара. Могућност плаћања до шест месеци чековима или платним картицама, а за пензионере и до 12 месеци путем административне забране.	032/822-063 032/822-383
18.	Центар „Луковска бања“ у оквиру центара „Пролом бања“ Беодан подразумева смештај, пун пансион, лекарске прегледе, коришћење базена, велнес центра и рекреативних садржаја по цени од 6.590 (мај - јун) и 6.990 динара (јул - септембар). Беодан екстра подразумева основни беодан + четири терапије дневно по цени од 8.290 (мај - јун) и 8.690 динара (јул - септембар). За пензионере попуст од пет одсто ван сезоне (јануар - јун и септембар - децембар), као и плаћање на шест месечних рата за боравак дужи од пет дана. Боравишна такса и осигурање урачунати у цену.	027/385-999 027/385-990 Вибер бр.: +38163481243
19.	Специјална болница за рехабилитацију дегенеративног реуматизма и посттрауматских стања, Врањска бања Беодан подразумева смештај, пун пансион, преглед лекара и прописане терапије по цени од 4.600 динара. Боравишна такса од 110 динара се плаћа додатно. Плаћање на шест месечних рата путем административне забране (понети последњи пензијски чек и личну карту) или чековима грађана.	017/7456-284 017/546-428
20.	Специјална болница за рехабилитацију „Гамзиград“, Гамзиградска бања Беодан подразумева смештај, пун пансион, преглед лекара и прописане терапије по цени од 4.600 динара. Боравишна такса и осигурање улазе у цену смештаја. Могућност плаћања на шест рата чековима грађана; корисници Пензионерске картице имају попуст од 10 одсто на услуге: пансион са лечењем (БО дан), пансион без лечења, терапијски дан, терапија хипербаричном оксигенацијом, електромиографија (ЕМГ), колор доплер крвних судова и артерија.	062/800-4341

Подршка јачању отпорности осетљивих категорија

За унапређење квалитета живота старијих особа и особа са инвалидитетом неопходно је партнерство на свим нивоима, а ментално здравље треба сматрати једнако важним као и физичко. Стога је битно борити се против стигме везане за ментално здравље и промовисати отвореност према тражењу помоћи – закључци су завршне међународне конференције пројекта „Јачање отпорности старијих и особа са инвалидитетом током кризе ковид-19 и будућих криза“.

Пројекат којим је координирао Црвени крст Србије, уз подршку Европске уније и Аустријске развојне агенције, трајао је три године и имао је велики утицај на унапређење положаја старијих и особа са инвалидитетом, а вредност пројекта је и у јачању капацитета националних друштава Црвеног крста на Западном Балкану и организација цивилног друштва.

– У Србији је кампања „Замисли се“ видело више од 1.300.000 људи, а конзервативна је процена да ће је до краја видети преко 2.000.000. У кампањи су учествовали и волонтери Црвеног крста и Повереница за заштиту равноправно-

Пројекат је окупио бројне партнере: представнике јавног и цивилног сектора, независних регулаторних институција, професионалце који раде са старијима

сти, а пројекат је значајан зато што је у пост-ковид периоду акценат стављен на подизање отпорности старијих особа и особа са инвалидитетом – рекла је стручна сарадница Црвеног крста Србије, Наташа Тодоровић.

Она је објаснила да је пројекат велики и зато што се практично састојао од четири мања, те да је сваки имао своју тематску компоненту: прва је била истраживање јавне политике и заговарање за њену промену; друга се односила на ментално здравље и здраво старење; трећа – подршка у виду кеша и ваучера. Четврта компонента била је усмерена на јачање малих локалних невладиних организација које не би могле да добију ни један европски пројекат

јер су мале али са друге стране значајне јер праве велике промене у својој локалној заједници, па је 57 организација добило микрогрантове који су унапредили положај старијих и ОСИ на локалном нивоу.

У том контексту организовани су и телефонски разговори подршке осетљивим групама, а затим и разговори лице у лице.

– Имали смо 30 телефонских линија на територији Западног Балкана, а углавном су се јављали људи због усамљености и здравствених проблема, укључујући и ментално здравље, финансијску и материјалну помоћ. Посебно је значајно што су се јављали за информације и распитивали о својим правима – рекла је Наташа Тодоровић.

Што се тиче другог дела пројекта, читавих 15 месеци било је посвећено теми здравог старења, у оквиру које је организовано око 1.900 радионица и тренинга. Обуке подршке здравом старењу прошло је 23.000 људи, 12.500 жена и 10.500 мушкараца. Најмлађа особа је имала 20, а најстарија 96 година.

Наташа Тодоровић је изнела и податак да је 5.000 старијих и особа са инвалидитетом добило финансијску подршку, од тога 3.672 особе старије од 65 година и 1.298 особа

са инвалидитетом, а 1.000 њих је добило пакете намирница и хигијенских средстава.

Урађено је истраживање на тему дуготрајне неге по истој методологији у свим пројектним локацијама и на основу тога је направљен план заговарања за дуготрајну негу. Пројекат „Јачање отпорности старијих и особа са инвалидитетом током кризе ковид-19 и будућих криза“ је указао и на то да је дуготрајна нега и даље фрагментирана у друштву, да је потребна већа интеграција услуга и да породице, које пружају подршку и помоћ у 90 одсто случајева, треба додатно подржати. Активности на пројекту допринеле су да се смањи усамљеност једног броја старијих особа и особа са инвалидитетом, али такође и да им се кроз финансијску подршку омогући приступ неким од услуга здравствене и социјалне заштите.

Конференција, одржана 4. априла, организована као завршни догађај овог великог пројекта, окупила је више од 70 људи, партнере на пројекту из региона Западног Балкана, представнике јавног сектора, Академије, цивилног сектора, независних регулаторних институција, као и професионалце који раде са старијим особама.

Марија Симовић-Максимовић

Неформални неговатељи – стуб неге

Резултат пројекта „Јачање отпорности старијих особа и особа са инвалидитетом током ковид-19 и будућих криза“ је и студија „Приступ услугама дуготрајне неге у Србији“. Међу особама старијим од 65 година код нас, чак 40,7 одсто је оних којима је потребна дуготрајна нега, а међу особама са инвалидитетом од 18 до 64 године још их је више – чак 64 процента. О њима брину углавном неформални неговатељи, најчешће супружници и деца, при чему се мушкарци чешће ослањају на супругу (40,2 одсто мушкараца), а жене на подршку деце (48,8 одсто жена). Особе са инвалидитетом се у готово половини случајева ослањају на родитеље (46,2 одсто). Изразита већина – 90,5 одсто испитаних који се у обављању дневних активности ослањају на подршку неформалних неговатеља не добија никакву накнаду, а свега у 23,3 одсто случајева неформални неговатељи добијају стручне савете о пружању неге од одговарајућих организација и институција.

Уметношћу против ејџизма

Црвени крст Србије, у сарадњи са Фондацијом „Нови Сад – Европска престоница културе“, отпочео је 10. априла реализацију пројекта под називом „Age Against The Machine“ чији је циљ повећање свести, знања и интересовања грађана и грађанки, као и доношења одлука у вези са старењем и положајем старијих особа у савременом друштву.

Пројекат ће се бавити темом ејџизма, односно борбом против старосне дискриминације и насиља над старијима, а циљ му је да створи међународну мрежу од пет градова који ће ову тему јавно заговарати користећи комбинацију различитих примењених позоришних методологија. Кроз пројекат „Age Against The Machine“ посебно ће се истражити и преиспитати постојеће дискриминаторне праксе које су усмерене на ста-

Наташа Тодоровић и Милутин Врачевић из Црвеног крста Србије биће експертска подршка партнерима у истраживачком процесу у вези са темама ејџизма

рије грађане и грађанке у различитим областима и фазама живота, а посебно према старијим женама.

– Ејџизам је последња друштвено прихватљива предрасуда, која је свеprisутна и пога-

ђа особе свих узраста. Ми смо одлучили да се боримо против ејџизма на један други начин, активистички и уз помоћ уметности – кажу у Црвеном крсту Србије и објашњавају да на глобалном нивоу једна од две

особе има умерене или високо заступљене „ејџистичке“ ставове према старијим особама, док је према Европском социјалном истраживању једна од три особе искусила ејџизам.

Овај пројекат се реализује у оквиру програма Европске комисије ЦЕРВ – Мрежа градова, са партнерима из Данске, Португалије, Италије, Пољске и Холандије. У оквиру пројекта планирано је укупно 12 активности у које спада један почетни тренинг у Новом Саду за менторе и координаторе на пројекту, пет фестивала „Age Against The Machine“ у градовима пројектних партнера (Холстебро, Кунео, Евора, Гољенов, Нови Сад), једна конференција и пет премијера позоришних представа са заједницама у државама пројектних партнера, почев од новембра 2024. до новембра 2025. године.

М. Симић-Максимовић

ОБЈАВЉЕНИ РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА ЗА НАЈБОЉИ ПУТОПИС СТАРИЈИХ ОСОБА ЗА 2024. ГОДИНУ

Десет година „Драганове награде“

На овогодишњи јубиларни 10. Конкурс за „Драганову награду 2024“ за најбољи путопис старијих особа, који реализују Удружење грађана „Снага пријатељства“ – Amity из Београда и портал Пензин, под покровитељством Јасмине Бебе Кука из Земуна, пристигли су радови 134 аутора из Србије, Македоније, Хрватске, Швајцарске, Канаде, Аустралије и Калифорније, саопштили су организатори.

У категорији Најбоља женска путописна прича прву награду однела је Вера Цветановић из Бабушнице са причом „На Олимпу Лужнице“, док је у мушкој категорији најбоља „Сјај Кариба“, аутора Зорана Првановића из Канаде. Јасминка Јанеш из Загреба победила је у категорији Најбоља прича о путовању по Србији са насловом „Ал‘ се некад добро јело, баш!“.

Највећа конкуренција, односно највише пристиглих радова

било је на тему путовања у иностранство, где је међу 35 оцењиваних прва награда отишла у руке Живорада Бранковића из Зајечара за путопис „Досањани снови“. А најбоља путописна песма, по оцени жирија, је „Норвешка у срцу“ ауторке Љиљане Тамбурић из Крушевца. Посебно је похваљено још 12 радова

чији ће аутори добити похвалнице.

Одређене су и награде, па првонаграђени добијају тродневно путовање са драгом особом на Дивчибаре, за викенд 14-16. јуна ове године (смештај у хотелу „Дивчибаре“), другонаграђени вечеру са драгом особом у ресторану у свом

месту, а скроман поклон очекује и трећенаграђене.

Радови свих награђених и похваљених аутора биће објављени у штампаној публикацији „Путописни преплети“ за коју ће рецензију написати књижевник Видак М. Масловарић. Сви аутори чији радови буду објављени у „Путописним преплетима“ добиће по осам примерака публикације, а и портал Пензин ће објавити све награђене и похваљене радове и друге по избору уреднице портала.

Публикација ће бити промовисана и награде уручене 7. јуна, у 16 часова, у Београду, у Библиотеци града (Кнез Михаилова 56). Истога дана, у 18.30 часова, у Удружењу књижевника Србије (Француска 7, Београд), биће организована свечаност поводом десет година Конкурса.

М. С. М.

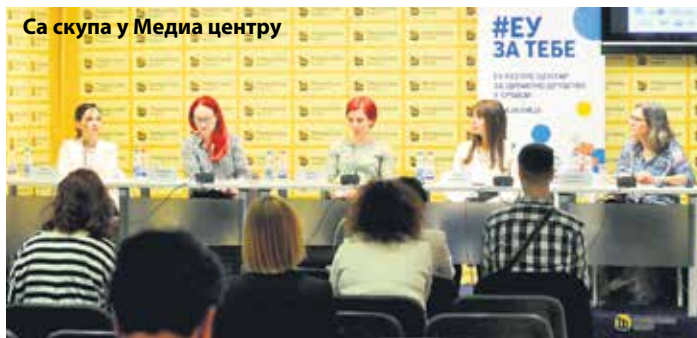
Неки од ранијих лауреата „Драганове награде“

Борба за инклузију и будућност

У међународном календару 2. април резервисан је за пружање подршке, помоћи, ширење емпатије и разумевања за особе са неуроразвојним поремећајем – аутизмом. Циљ обележавања Светског дана особа са аутизмом је и подизање свести о проблемима са којима се оболели и њихове породице сусрећу.

Живот људи са аутизмом и интелектуалним тешкоћама углавном је усамљен, лека нема, а нема ни краја борби за лакши и једноставнији живот. Заједнички су им још и свакодневни страх и неизвесна будућност – шта ће бити са оболелима када здравог дела породице не буде.

Из тог разлога и многих других у београдском Медија центру одржан је округли сто Удружења „Бази Мили“ из Лај-

ковца под називом „Инклузија – целоживотна подршка или слово на папиру“. Разлог је био упознавање шире јавности са положајем особа са аутизмом и вишеструким сметњама и скретање пажње на то да услуга персоналне асистенције није доступна свим особама са инвалидитетом.

– Имамо Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите који ближе уређује услуге социјалне заштите и у коме је, у члану 99, начињен пропуст због којег особе са аутизмом, менталним инвалидитетом и вишеструким сметњама не могу остварити право на услугу персоналне асистенције. Иницијатива за измену поменутог Правилника је било и пре, а ресорно Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је упознато са тим проблемом, али до сада ништа није урађено – изјавила је Милица Николић, председница Удружења „Бази Мили“ из Лајковца.

Како је објашњено, услуга личног пратиоца или персоналног асистента чак и када је пружена, не пружа се у пуном обиму који је потребан и самим тим постоји дискриминација унутар маргинализоване групе.

– Просто ми смо изопштили ту популацију и не дајемо им могућност да буду корисни чланови друштва, да активно учествују сходно могућностима, јер они могу дати свој допринос што и јесте крајњи циљ и сврха инклузије за коју се залажемо – рекла је Радунка Лазић, асистент на пројекту Удружења „Бази Мили“.

Како истичу у Удружењу, за младе особе са аутизмом након што изађу из образовног система нема адекватних услуга социјалне заштите које би им омогућиле подршку уз коју би могле да наставе школовање, усавршавање, запосле се и живе у својој заједници као равноправни грађани и грађанке. Једина могућност која им се нуди је живот у некој од институција.

Зато су у овом удружењу, истичу, одлучили да реагују и уз подршку Београдске отворене школе су започели рад на пројекту „Спајалица – иницијатива за доступност услуге персоналне асистенције за особе са аутизмом“. Удружење ће у оквиру овог пројекта окупити организације цивилног друштва и релевантне институције у радну групу, и извршити анализу реалних потреба особа са аутизмом након што изађу из система образовања.

Марија Симовић-Максимовић

Подаци „Батута“

У бази Регистра деце са сметњама у развоју у Србији је до 31. марта ове године евидентирано 3.418 деце узраста до 18 година, а од тог броја њих 1.666 су деца са дијагнозама поремећаја из спектра аутизма, саопштио је Институт за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“.

Подаци Регистра омогућавају израду превентивних програма и стратегија, планирање здравствене заштите (кадра, опреме и простора), процену оптерећења друштва овим поремећајима здравља и спровођење епидемиолошких и клиничких истраживања, каже се у саопштењу.

ПОДРШКА ЕУ И ФАО ПОЉОПРИВРЕДИ У СВРЉИШКОМ КРАЈУ

Савремени приступ на огледним пољима

У оквиру пројекта „Јачање отпорности сектора пољопривреде на елементарне непогоде“ Земљорадничка задруга „Сврљижанка“ добила је нову пољопривредну механизацију: плуг риголер, два подривача и машину за растурање креча. Пројекат финансира Европска унија, а реализује Организација за храну и пољопривреду Уједињених нација (ФАО) уз подршку Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије.

Циљ овог пројекта је да се уведу принципи климатски паметне пољопривреде и смањи ризик од последица елементарних непогода. Такође, циљ је и да се пружи подршка локалним самоуправама, саветодавним службама и институцијама у

спровођењу принципа климатски паметне пољопривреде.

Директорка ЗЗ „Сврљижанка“ Драгица Ристић каже да су вишегодишњи проблеми присутни на сврљижким пољима дуготрајни кишни и сушни периоди и киселост земљишта.

– Овај подухват нам даје шансу да покушамо да побољшамо стање на терену. Радићемо више поља, а на 18 демо, огледних, ће се пратити резултати и покушаћемо да излечимо киселост земљишта. На два демо поља употребити најсавременија заштитна средства. Пројекат се реализује до краја ове године – каже Драгица Ристић и додаје да ће се радити послови на усејавању трава, легиминоза, сенажа, а вршиће

Нова пољопривредна механизација за ЗЗ „Сврљижанка“

се и ротациона испаша помоћу соларних пастирица.

С. Ђорђевић

Медоносне и лековите Секине пчелице

Од прастарих времена до данас мед је, као основни пчелињи производ, побуђивао велики интерес човека за његову производњу и употребу. У почетку као омиљена послastiца, односно корисна храна, а касније и као лек. Интерес за упознавање пчела је растао што је допринело откривању и других производа за које су оне заслужне.

Радојка Сека Дражић из Богаћића бави се пчеларством и истовремено је прва апитерапеуткиња у Мачви. Како каже, ова активност оплеменењује и обогаћује њен дух и љубав према природи и пчелама, а корист је обострана и узвраћена.

– Пре десет година смо купили кошницу која би нам опрашивала плодове засада трешње. Тада нисам ништа знала о пчелама али је уз помоћ старог пчелара Моме Лацковић из Клења све кренуло. После неколико година пчеларења дошла сам на идеју да проширим своју делатност из више разлога. Зна се да су пчелари који су превозили своје пчеле и спавали у приколицама приметили да имају олакшано дисање и ојачан респираторни систем – наводи наша саговорница.

Тако је Сека завршила курс на Академији пчеларства и апитерапије у Београду, добила сертификат и направила апикомору у којој је започела да спроводи ове терапијске методе.

Апитерапија је грана интегративне медицине која лечи путем удисања ваздуха из кошнице – аеросола, који је продукт испарења меда, полена, прополиса и осталих пчелињих производа.

– У време активне паше пчеле јако комуницирају са природом и обилато скупљају нектар, полен из окружења. Тада пчелињак мирише на све стране, јер пчеле махањем крила врше хипервентилацију како би одузеле вишак воде из својих произ-

Помаже цела породица, и најмађи се укључују

вода, те се тако ослобађа аеросол – појашњава нам Сека.

Кошнице су у апикућницама али пчеле кориснику не сметају. У апикоморама које су прављене као мале кућице постоји апарат са вентилатором који усисава ваздух из кошнице, и неповратни вентил који не дозвољава да се оно што се удахне врати назад у кошницу. Температура ваздуха у кошници је 35-37 °C, а апитерапије трају од априла до септембра.

Сека Дражић каже да на апитерапију долазе људи са здравственим проблемима али и здрави, јер је она добра као превентива. Интересантно је, истиче, да пчелиње заједнице формирају биоманетно поље које утиче на психонервно поље човека па све заједно делује на побољшање општег стања. Мења се расположење, крвни притисак, рад срца, побољшава се живот. Посебно је делотворна код алергија и астме а саветује се десетодневно лечење. Комбинација класичних лекова и апитерапије даје боље

Потребно је пробудити свест о значају пчела

усвајање лековитих супстанци те се постиже синергично дејство.

Сека сада има око 60 стационираних кошница, а о својим вредним пријатељицама прича са великом занесеношћу.

– Пчела, лат. *apimelifera*, је јединствен пример у животињском свету и достојна је поштовања. Од свог постанка она је задржала првобитни облик и начин живота. Савршен рад, ред, организација, солидарност, чување и одбрана својих производа, то је нешто што је краси и издваја у природи – истиче наша саговорница и додаје да пчеларство у Србији није на завидном нивоу па је битно да се пољопривредници информишу, да се пробуди свест о значају пчела и на људе и на биљне културе.

За опстанак пчела важно је да се поведе рачуна о томе да их не трују неконтролисаним прскањем воћа, да не би било угинућа пчела, што је најалост врло често, жали се Сека. Јер, пчеле користе и воћу и људима, то је обострана корист, а плод

Цењене од давнина

Египћани су пре 4.500 година припитомљавали пчеле и користили њихове производе у свакодневној исхрани, за негу коже, лечење, као и за балсамовање тела премићнућих. Мед се дуго сматрао најважнијим пчелињим производом, док се данас користе и прополис, матични мљеч, пчелињи полен, перга, пчелињи восак, пчелињи отров и ваздух из активних кошница.

У последње време се испитује утицај пчелињег отрова на одређена обољења, најважније у лечењу одређених облика карцинома. Зна се да се успешно користи код реуматских проблема, утиче на повећање имуног одговора организма а све више се употребљава и у козметичке сврхе.

који опраше је већи и бољи па је решење да се пчелари и воћари удруже.

Када се заврши сезона, зими, Сека поправља кошнице, припрема рамове, мења сатне основе, а на пролеће крећу припреме за рад са апикомором. Пчелари сама али кад затреба полако се за рад у пчелињаку укључује и пет унучића.

– Када се врца мед, сви породично радимо, то нам је као моба па неко скида прополис, неко отвара саће, неко је на центрифуги, и све се одради лагано и лепо – прича Сека.

Редовно обилази и посећује базаре, излаже своје производе, мед, полен, прополис, медовачу. Активна је и у шабачком удружењу жена „Киша“. Каже да има лепа искуства са људима који је посећују и користе услуге апикоморе, а првенствено са резултатима који се постижу. Како и не би са толиком посвећеношћу, преданошћу и топлим енергијом коју Сека свима несекично даје.

Љупка Адамовић

ТРЕЋЕ „КУКУРУЗНО ПРОЛЕЋЕ” У НОВИМ КОЗАРЦИМА

Традиција у укусу кукуруза

Пролеће је у Новим Козарцима дочекано на најукуснији начин, ни мање ни више него уз слаткише и сланише направљене од кукурузног брашна. Наиме, крајем марта у организацији Удружења жена „Нови Козарци”, под покровитељством Месне заједнице и града Кикинде, по трећи пут одржана је манифестација такмичарског карактера „Кукурузно пролеће”, коју су осмислиле саме чланице овог удружења.

Посетиоци су и овог пута могли да дегустирају али и купе проје, слане и слатке ролате, пите, куглофе, мафине украшене воћем, биљем, чоколадом и ванилом. Све то и што шта још са пуно радости и пажње направиле су вредне руке домаћица и гостујућих им другарица у част „златној” житарици – кукурузу.

– Ми смо манифестацију осмислиле како би се очувала традиција прављења специјалитета од кукурузног брашна. Циљ нам је да је очувамо јер су се у крајевима одакле су наши преци доста јели специјалитети од кукуруза – пројице, пите, цицвара и друге ђаконије од кукурузног брашна – рекла нам је Боја Ољача, председница Удружења жена „Нови Козарци”.

Атракција манифестације било је млеко направљено од ситног кукурузног брашна, тзв. скробово млеко, освежавајући напитаk посебног и занимљивог укуса и текстуре.

– Скробово млеко је киселкастог укуса, потиче из Босне, а највише се користило онда када људи оду да копају. Поступак

Слева надесно: Победница „Кукурузног пролећа” Нада Лукач из Удружења „Нови Козарци”, трећенаграђена Бранислава Дринић из Удружења жена „Ђура Јакшић” и другопласирана Нада Маринковић из Удружења „Кумане”

прављења није компликован, састојци се постепено додају у топлу воду да би се добила глатка маса; доспе се мало киселог млека, покрије се и остави да ускисне два дана. На крају се добије текстура слична јогурту, врло је окрепљујуће и освежавајуће – објаснила је Боја.

Сребрна штрудла из Нових Козараца

У априлу су чланице Удружења жена „Нови Козарци” учествовале на четвртој Штрудлијади у Кикинди и освојиле друго место. Штрудлу маковњачу је направила Винка Грмаш, а награду је у име Удружења примила Боја Ољача. Домаћин Штрудлијаде било је Етно-грађанско друштво „Сувача” из Кикинде.

Нови Козарци су познати по неколико манифестација, углавном гастрономског карактера. Удружења организацијом оваквих сајмова доприносе већој друштвеној активности, али и промоцији овог севернобанатског села у коме живе срдачни и веома гостопримљиви мештани. Иначе село су 1947. године населили колонисти из Босанске Крајине.

– Манифестација „Кукурузно пролеће” посвећена је крајевима из којих потичу даме из Удружења жена, тако да се на овај начин чува традиција и преноси на млађа поколења. Град ће и убудуће подржавати овакве догађаје који имају за циљ да се сачувају стари рецепти и обичаји – обећао је Младен Богдан, председник Скупштине града Кикинда.

Овогодишње дружење жена из Нових Козараца увеличале су и гошће из Накова, Иђоша, Мокрина, Кикинде и Кумана.

Марија Симовић-Максимовић

У НОВОМ ОРАХОВУ 52. МЕЂУНАРОДНА ИЗЛОЖБА РУКОТВОРИНА И КОЛЕКЦИОНАРА

Мајсторско писмо за „Извор”

Чланови Удружења за неговање традиције „Извор” из Књажевца и ове године учествовали су на Међународној изложби рукотворина и колекционара – МИРК, 52. по реду, која је одржана у Новом Орахову, у општини Бачка Топола. Овај пут Удружење „Извор” представило се тимочким везом и интарзијом Славољуба Михајловића.

За остварене изванредне резултате Савез удружења колекционара Србије доделио је Удружењу „Извор” Велемајсторску диплому највишег нивоа за етно хаљине, ниво награда за тимочки вез и интарзију Славољуба Михајловића.

У Удружењу не крију радост због овог великог признања, јер су се на прошлом МИРК-у представили колекцијом кецеља, хаљина и јастука и били награђени Златним нивоом за етно хаљине, Златним ниво-

ом за везене јастуке и Златним нивоом за колекцију аутентичних кецеља. По општем мишљењу Мајсторско писмо је заслужено припало „Извору”, чувару традиције, већ добро познатом по хаљинама са мотивима из књажевачког краја. За Удружење „Извор” ова награда је само потврда квалитета и вредности ручно рађених предмета.

– Велемајсторска диплома највишег нивоа или Мајсторско писмо добија се када једна колекција, као што су код нас конкретно етно хаљине, добије три пута ниво награде, а након те треће награде се добија велемајсторско писмо које смо ми добили и на шта смо јако поносни. Ове године сам носила комплете, надстолњак и јастук са потпуно истим тимочким везом који је препознатљив – каже Љиљана Цица Михајловић, председница Удружења „Извор”.

Љиљана Цица Михајловић са Велемајсторском дипломом највишег нивоа

Иначе на овој манифестацији, која се одржава увек у другом месту, сваке године изложене су изванредне колекције. Ове године једна етнографска збирка из Београда привукла је посебну пажњу својом лепотом, а међу изузетним радовима биле су изложене и тимочке чарапе.

Ивана Вуликић

Представљање дарова природе

На градском тргу у Лесковцу у суботу, 20. априла, одржан је други по реду Сајам меда и цвећа. На око тридесет уређених штандова своје производе изложили су пчелари и узгајивачи цвећа из Лесковца, Јабланичког управног округа и суседне Бугарске.

Фестивал меда и цвећа отворила је др Лидија Димитријевић, заменица градоначелника Лесковца, која је навела да је таква манифестација прилика да се људи окупе, прославе богатство наше природе али и да се подрже вредни пчелари и цвећари.

– Ове суботе имамо прилику да се дивимо разноликости боја, мириса и укуса које нам природа пружа. Лесковац разним манифестацијама посвећено чува традицију овог краја, а сада свој дан имају и пчелари, медари и цвећари зато што њихов рад заслужује подршку и афирмацију – истакла је Димитријевић.

Највише је било производа од меда и прополиса

Изложба цвећа за уживање и добро расположење

На лепо уређеним штандовима, поред производа од меда, природних козметичких производа и цвећа, била је изложена и савремена опрема у пчеларењу, у врцању меда, као и бројни производи за хортикултуру и заштиту цвећа.

О својим искуствима и проблемима говорили су представници удружења пчелара из Лесковца, Јабланичког округа и бугарског града Перник. Пчелари су углавном сагласни да ће овогодишња пчелиња паша због лоших временских прилика – честих киша у Поморављу, бити веома сиромашна.

Према неким проценама и до 40 одсто сиромашнија у односу на претходну годину.

Сајму су, поред излагача, узгајивача и познавалаца хортикултуре, присуствовали и стручњаци из лесковачке Пољопривредне саветодавне стручне службе и надлежне Градске управе за пољопривреду, водопривреду и шумарство. А манифестацију нису пропустили ни Живко Стојиљковић и Златомир Пешић који су пре 15 година у Лесковцу организовали прву изложбу пчелара.

Томислав Стевановић

У ОБРЕНОВЦУ ОБЕЛЕЖЕН ДАН ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Излетиште Забран – заштићено подручје

Обележавање 11. априла, Дана заштите природе, у Обреновцу био је и повод да се укаже на значај природе и животне средине, као и на важност управљања заштићеним природним добрима. Међу 500 заштићених подручја у Србији од 2013. године се налази и обреновачко излетиште Забран, као природно добро треће категорије. Забран се простире на 47,7 хектара површине, између река Саве и Колубаре, и удаљен је од центра Обреновца два и по километра. Током година рађена су бројна истраживања флоре и фауне у овом излетишту са високом вегетацијом аутохтоног састава. Евидентирано је присуство ситне дивљачи, птица, инсеката, као што су стрижибубе, дневних и ноћних лептира, слепих мишева, гмизаваца, водоземаца.

Јавно предузеће за заштиту и унапређење животне среди-

не се годинама труди да флору и фауну природног добра очува на прави начин. У разговору са директором Светозаром Андрићем дознали смо са којим се проблемима суочавају у обављању свакодневних активности.

– У Забрану се налази широка лепеза биљног и животињског света, коју морамо сачувати и указати од колико је значаја. Један од услова да заштитимо подручје је да се домаћински понашамо, чувамо и негујемо окружење. Нажалост, недавно су несавесни суграђани уништили и оштетили мобилијаре и мостиће на трим стази. Наши радници већ су кренули у обнову и фарбање мобилијара, клупа и других садржаја. Не тако давно затекли смо поломљене саднице поред забранског пута, на месту уништених засадили смо нове и поставили метал-

ну заштиту. Да подсетим да се на почетку пута, код обреновачких базена, налази табла са поруком: „Ако сте дошли да испрљате Забран, боље се вратите“. То је наша порука за све несавесне суграђане – каже Андрић и додаје да се ради унапређења стања шуме увелико одвијају радови на санитарној сечи стабала склоних паду и садњи нових садница.

Од садржаја у централном делу излетишта налази се Авантура парк са висинским полигонима, тјубинг стазама, трамболином, тереном за мини голф... Постоји трим стаза у дужини од 1,5 км, од шљунка и ломљене цигле, и мост који спаја стазу са колубарском долмом. Поред понтона за купаче, уређена је песковита плажа у дужини од 500 метара, са тушевима. Ради веће безбедности посетилаца и излетника дуж пута је изгра-

Шуме Забрана важне за животну средину у обреновачкој општини

ђена бицикличичко-пешачка стаза.

У циљу обogaћења садржаја и развоја туризма, од Градског секретаријата за заштиту животне средине одобрена су средства за набавку катамарана као даље промоције овог заштићеног подручја.

Милан Ашковић

МНОГОБРОЈНИ БЕНЕФИТИ ПРАКТИКОВАЊА ЗАХВАЛНОСТИ

Захвалност чини живот лепшим

У жељи да имамо срећан живот – складну породицу, подржавајуће пријатеље, добар посао, финансијску стабилност итд., често смо фокусирани на оно што још увек немамо, што нам недостаје. А и када дођемо до неког постављеног циља, врло брзо нам у фокус долази нови, нешто следеће што морамо достићи да бисмо, опет, били срећни.

Ипак, многа истраживања сугеришу да би усмеравање пажње на оно што већ имамо могло да буде благотворно на много начина. Ради се, заправо, о захвалности, о таквој перспективи да све што имамо и доживљавамо у животу посматрамо као чудо и да стално будемо свесни тога колико нам је дато. То није увек лако, посебно не када нас снађу неке много тешке животне недаће. Али овде није реч о томе да све негативно треба да игноришемо, него да управо и окружени проблемима и бригама покушамо да негујемо захвалност, јер – она чини људе срећнијим и отпорнијим, јача односе, побољшава физичко и ментално здравље и смањује стрес. Добра вест је да се и став захвалности може вежбати.

Резултати истраживања у области позитивне психологије указују на снажну повезаност захвалности са већом срећом. Два психолога која су спровела велики део истраживања о захвалности, др Роберт Емонс са Калифорнијског универзитета у Дејвису, и др Мајкл МекКала са Универзитета у Мајамију, у једној студији су замолили учеснике да напишу неколико реченица сваке недеље, фокусирајући се на одређене теме.

Испитанике су поделили у три групе, тако да је једна група писала о стварима које су се десиле током недеље а на којима су били захвални; друга група је писала о стварима које су их свакодневно иритирале и сметале им, а трећа је писала о догађајима који су утицали на њих, без обзира на то да ли су били позитивни или негативни. Десет недеља касније установљено је да су они који су писали о захвалности били оптимистичнији и осећали се боље у вези са својим животима. Оно што посебно изненађује јесте да су ови испитаници такође вежбали више и имали мање посета лекарима од оних који су се фокусирали на негативности.

Други водећи истраживач у овој области, др Мартин Селигмен, психолог са Уни-

верзитета у Пенсилванији, иначе зачетник позитивне психологије, тестирао је утицај различитих интервенција позитивне психологије на више од 400 људи, поредећи сваку са контролним задатком писања о раним сећањима. Када је недељни задатак испитаника био да напишу и лично уруче писмо захвалности некоме ко никада није добио захвалност за своју љубазност, учесници су одмах показали огроман пораст у скоровима среће. Овај утицај је био већи од утицаја било које друге интервенције, са бенефитима који су трајали месец дана.

Истраживања потврђују и да се запослени осећају мотивисанима да раде више уколико осете захвалност својих надређених. Једно од њих је истраживање у оквиру Вортон школе на Универзитету у Пенсилванији, током кога су истраживачи насумично поделили универзитетске фондације у две групе. Једна група је телефонирао да тражи донације бивших студената на исти начин на који су то увек радили. Друга група, опредељена да ради другог дана, добила је мотивациони говор директорке о годишњим давањима, која је рекла запосленима који прикупљају средства да је захвална на њиховим напорима. Током наредне недеље запослени на универзитету који су чули њену поруку захвалности упутили су 50 одсто више позива за прикупљање средстава од оних који ову поруку нису чули.

Поред потврда да практиковање захвалности има добробити за људе који добро

функционишу, студије јасно показују да је захвалност веома корисна и за људе који се боре са проблемима менталног здравља, попут депресије и анксиозности, те сугеришу коришћење захвалности као додатног алата у контексту психотерапије и саветовања.

Практиковање захвалности не значи упадање у замку лажног оптимизма и тежњу да по сваку цену ствари посматрамо позитивно, јер оне то свакако нису увек. Захвалност подразумева нашу оријентисаност на ствари на којима можемо да будемо захвални, приступање из другог угла свему што смо до сада узимали здраво за готово, проналажење доброг чак и у тешким ситуацијама, јер из њих излазимо јачи, успостављамо чвршће везе са људима који су нам се у невољи нашли, постајемо емпатичнији и способнији да разумемо и помогнемо другима са сличним проблемима.

Пошто се не заснива на непосредном задовољству, захвалност је нешто што води ка много одрживијим облицима среће и нуди дуготрајан ефекат у својеврсној петљи позитивних повратних информација. Потврђено је да што више захвалности доживљавамо и изражавамо, то више ситуација и особа можемо наћи према којима можемо да изразимо захвалност. За сваку промену потребно је време и истрајност, па тако и за ову, али имајући у виду бројне благодети које неговање захвалности доноси, са вежбом вреди кренути одмах.

Весна Кадих Станковић

Државна пензија за све

Холандија је поново у самом врху када је у питању поређење пензијских система широм света, према извештају Глобалног пензијског индекса Mercer CFA Institute. Одмах иза Холандије нашли су се Исланд и Данска, као још две земље са најоптималнијим пензијским системима.

Рангирање за 2023. годину сагледало је више од 50 индикатора и упоредило 47 система прихода након пензионисања, који покривају 64 одсто светске популације. Најрелевантнија мерења била су ниво доступних пензија у приватном и јавном сектору, одрживост система у будућим деценијама и квалитет управљања системом пензијског осигурања. Холандија се, нимало случајно,

укупан максимални износ ће бити умањен за два одсто по години проведеној у иностранству. Пуна АОВ пензија је везана за минималну зараду, при чему брачни или ванбрачни парови примају по 50 одсто минималне зараде, док они који живе сами имају право на пензију у вредности већој од 70 одсто минималне зараде.

Право на коришћење државне пензију остварује се навршењем старосног услова. Ове 2024. услов за пензију је 67 година живота, али се од 2022. старосна граница помера по другачијем принципу – очекиваном трајању животног века – па ће 2028. године бити подигнута на 67 година и три месеца.

Осигураници такође могу да бирају између различитих инвестиционих опција, односно да одлуче да ли желе већи принос улагањем у ризичнији фонд или у сигурнији фонд који обезбеђује нижи али стабилан приход. Један од начина уплате ове врсте осигурања је редован одбитак од сваке плате, а могућа је и уплата паушалног износа. Сходно том принципу, по одласку у пензију обвезнику износ у фонду може бити исплаћен одједном, у месечним ратама или комбинацијом те две могућности.

У Холандији је иначе око 30 одсто становника старије од 65 година (нешто више од просека земаља ОЕЦД – 28 одсто), очекивани животни век је 82 године, а њихов пензијски систем је, као што смо навели, дуги низ година препознат као један од најбољих на свету. Иако су и холандски пензијски фондови несумњиво били погођени финансијском кризом 2008-2009, чињеница је да нема много држава у којима је ниво сиромаштва међу старијима тако низак, а разлика у приходима пре и после пензионисања скоро незнатна као у Холандији.

Ипак, током последње деценије и овде су се појавили проблеми: Холанђани у просеку живе дуже и дуже им је потребна пензија, и то већа него што се раније претпостављало. Забрињава, кажу, и што број младих који плаћају доприносе континуирано опада. Сада постоји много више „слободњака“ који прикупљају мале пензије у другом и никакве у трећем стубу и који ће се стога у будућности у великој мери ослањати на АОВ као основну пензију.

Због тога, према недавно усвојеном Закону о будућности пензија, фондови имају до 1. јануара 2028. године рок да пређу на пензијски план који одговара новим правилима. У новом систему неће се мењати оно што је добро: три стуба на којима се заснива пензија у Холандији остају и даље, као и доживотна пензија. Промена је првенствено у томе што ће осигураник моћи да има бољи увид у то колико су он и његов послодавац уложили у пензијске доприносе, односно колики је износ новца резервисан за његову пензију. Предвиђена је и опција да у тренутку када неко оде у пензију добије могућност да, ако жели, повуче одједном 10 процената свог пензијског капитала. Највећа новина је ипак то што ће у новом систему капитал за пензију бити везан за привреду и кретаће се заједно са њом (нагоре или надоле), али ће и пензијски фондови добити неколико регулаторних „дугмади“ да висине пензија не би вариране превише.

М. Јовановић

Амстердам

више пута у последњој деценији нашла на водећем месту ове релеванте таблице. Њен пензијски систем заснива се на три модела: државном пензијском систему, према Закону о општим старосним пензијама – Algemeen Ouderdomswet (АОВ); приватном пензијском систему регулисаном законом, и индивидуалној приватној пензији.

Државни пензијски систем (АОВ) финансира се из државних фондова и пореза на зараду. Свако ко је живео и/или радио у Холандији између своје 15. и 65. године је осигуран, те стиче право на два одсто пуне АОВ пензије годишње. Није, дакле, обавезно да неко буде запослен да би остварио ово право. То је основна државна пензија и исплаћује се у месечним износима.

Ако неко период времена борави у другој држави, пензија се обрачунава на основу броја година проведених у Холандији, а

Други стуб пензијског осигурања се састоји од колективних пензијских шема везаних за одређене индустријске гране или компаније. Компанија, односно послодавац, својим запосленима уплаћује месечни пензијски фонд, а повратом на улагање од капиталних инвестиција исплаћују се износи за садашње и будуће пензионере. Тако се аутоматски одваја новац за одлазак у пензију који се након пензионисања исплаћује на месечном новоу, допуњујући основну државну пензију (АОВ).

Трећи стуб формирају индивидуалне пензије. Њих углавном користе samozапослени и запослени који раде у секторима без колективног пензијског система. На овај начин могу самостално да купују пензијске производе и управљају инвестицијам, као што су животно осигурање, акције или некретнине и повезане пореске олак-

ДЕСЕТ ГОДИНА ЈЕДИНСТВЕНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ СТАРИЈИХ У ЛЕСКОВЦУ

Ево рука, пријатељу

Наступ фолклораша сениора из Врања

Велики број учесника и изузетно богат програм обележио је десету по реду манифестацију фолклора ветерана „Ево рука, пријатељу“, одржану 25. марта у великој сали лесковачког Дома пензионера. Ова јединствена регионална смотре фолклора одржана је у част обележавања 15 година од оснивања Клуба пријатеља старих, који ради у оквиру Удружења пензионера Лесковац.

Публика је уживала у наступима пензионерских културно-уметничких друштава, певача,

глуцаца и музичара из Ниша, Врања, Смедеревске Паланке, Књажевца, Бољевца, Зајечара, Прокупља, Крушевца и других градова Србије. Глуцац аматер из Лесковца Горан Јовић поздравио је своје колеге поетским казивањем, а узвратили су му гости из Зајечара пригодном здравицом и представљањем влашких игара и песама. Лесковачки такође аматерски глумачки пар Љиљана Тасић и Саша Миљковић бројној публици приказали су шаљив играоказ „Љубав на лесковачки начин – Реших да се женим“, а убедљиво

сценско казивање имали су и доајени аматерске глуме: Томислав Марковић као нишки Калча и Миле Ђорђевић као газда Митке из Коштане.

Краљевим колом веома успешно су се представили фолклораши КУД „Абрашевић“ из Смедеревске Паланке, као и њихове колеге из друге екипе вароши са обала Јасенице. Програм је са великим шармом водила Слађана Младеновић, уредница Лесковачког културног центра. Манифестација није била такмичарска јер су сви победници, како је у свом обраћању

Љубав на лесковачки начин: Љиљана Тасић и Саша Миљковић

истакла Мирослава Добреновић, идејни творац приредбе.

Пре почетка програма Драган Динић, председник Удружења пензионера Лесковац, за све учеснике и регионалне медије приредио је пригодан пријем на којем су се гости и домаћини сложили да се идуће године ова манифестација прошири и подигне на републички ниво. Динић је такође представницима удружења пензионера и културно-уметничких друштава уручио захвалнице за учешће и добру сарадњу.

Томислав Стевановић

ИЗБОРНА СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА БАЈИНА БАШТА

Поверење Ракићу и Илићу

У реновираном Дому пензионера и инвалида рада у Бајиној Башти 18. марта одржана је изборна седница Скупштине Удружења пензионера на којој је једногласно за председника поново изабран Недељко Ракић. Поверење свих девет месних одбора добио је и Спасоје Илић који ће у наредном четворогодишњем мандату обављати дужност потпредседника Удружења. Једногласно је изабран и нови Извршни одбор у који су ушли Недељко Ракић, Спасоје Илић, Петар Јеремић, Славица Кордић, Јован Илијашевић, Милан Андрић, Зорица Тадић, Новак Живановић и Мићо Стаменић. Нови Надзорни одбор чине Србо Николић, Мил-

ка Јосиповић и Драган Максимовић.

На истој седници усвојени су и извештаји о раду и финансијском пословању Удружења за 2023. годину и извештај Надзорног одбора за исти период. Истакнута је примерна активност Удружења на пословима као што су подела пакета најсиромашнијим члановима, укупно 280, а добили су их сви који су се пријавили са потребним условима; затим посредовање код пријављивања за бесплатну рехабилитацију у бањама; реконструкција Клуба пензионера са терасом и замена дотрајалог крова; спортске активности; посете другим удружењима, летовања, излети, обележавање значајних

Са изборне Скупштине бајинобаштанског Удружења пензионера

датума и слично. Разматран је и усвојен и План рада за 2024. годину.

Као гости седници су присуствовали Лука Јовановић, председник Удружења пензионера Братунца, Бранимир Глигић из пензионерског удружења Сребренице и други.

М. Андрић

Измена Правилника Фонда солидарности

У просторијама Клуба пензионера у Трстенику одржана је редовна седница Скупштине Општинске организације пензионера. Седницу је отворио и пожелео добродошлицу учесницима председник Општинске организације Бранислав Лазаревић, а присутност чланова евидентирао је секретар организације Славољуб Васић. За разматрање и усвајање на дневном реду било је шест тачака.

– Једногласно смо усвојили предложени дневни ред а наши чланови су имали прилике да се раније упознају са материјалом који смо им пре седнице доставили на кућне адресе. Усвојен је Извештај о раду и пословању организације пензионера у 2023, а размотрили смо и усвојили и програм рада, као и финансијски план за 2024 годину. Усвојен је

и извештај Надзорног одбора за прошлу годину. На основу одлуке Извршног одбора изменили смо Правилник Фонда солидарности у члану 26 у смислу да се сада износи бескаматних краткорочних позајмица за чланове Фонда могу одобравати до максимално 20 хиљада динара уместо досадашњег износа од 10 хиљада динара, у пет месечних рата – навео је председник Општинске организације пензионера Трстеник, Бранислав Лазаревић.

Увек расположени за излете и путовања

Трстенички пензионери у свом клубу

Према његовим речима, повољности које чланови ове организације могу користити, поред Фонда солидарности, су набавка животних намирница,

пилећег меса, рибе и производа од рибе, на отплату у три једнаке месечне рате, као и набавка огрева, дрва и угља, уз повољне цене и на десет једнаких месечних рата.

– Исто тако пензионери могу конкурисати за бесплатну рехабилитацију у бањско-климатским центрима Србије о трошку ПИО Фонда у трајању од 10 дана. Ове и друге планиране активности настављамо и током ове године – истакао је Бранислав Лазаревић.

Драган Ивановић

ИЗ САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

Услови за рад један од проблема

У време када српски народ на Косову и Метохији преживљава тешке дане, нису поштеђени ни пензионери. Као и све друге генерације протеране из великих градова, тако су и пензионери који су у њима имали своје домове и клубове расељени у сеоске средине централног Косова, на север Покрајине, у Косовско Поморавље и Сирничку жупу, нешто у Пећи и Призренски округ, у средине често без основних услова за рад и окупљање. Међутим, и у таквим условима снагом воље и упорношћу појединаца, а сле-

дећи пример Удружења пензионера Грачанице које окупља 1.500 пензионера, у српским срединама широм наше јужне Покрајине основано је још 14 пензионерских удружења. Та удружења чине окосницу Савеза пензионера Косова и Метохије на чијем челу се налази Веско Стојковић. Према Стојковићевим речима, тренутна ситуација са пензионерима на КиМ је изузетно тешка.

– Тренутно, пензионерима је највећи проблем како да дођу до своје зарађене пензије. Динара нема у поштама

и банкоматима па пензионери морају да иду до најближих места преко административне линије да подигну новац. Наш Савез, као ни удружења нису у ситуацији да обезбеде групни одлазак за подизање пензије па се пензионери сналазе како знају и умеју. Болесни пензионери дају овлашћење неком члану породице, међутим, у проблему су и даље они који имају пензију доносио поштар директно на кућну адресу – наглашава Веско Стојковић.

Пензионери на КиМ имају и других горућих проблема. Притиснути

су тешкоћама због непостојања елементарних услова за квалитетније организовање и спровођење активности. Своје програме и рад остварују у објектима под закуп и у приватном власништву. Њима су итекако неопходни домови, клубови и други просторни амбијенти како би се унапредио њихов стандард и положај. Веско Стојковић каже да је веома забринут за даљи рад пензионерских удружења на КиМ јер су угрожене скоро све активности пензионера. Доведене су у питање многе активности од животног

Веско Стојковић

значаја, као што су неке повластице за набавку робе широке потрошње за сиромашне и болесне пензионере, као и несметано остваривање неких других погодности и бенефита.

Миле Јаснић

АЛИБУНАР

Спортске игре пензионера

Да за спорт године нису препрека говори смотра спортских игара пензионера одржана 20. априла у познатом излетишту Шицарница у Алибунару. Општинска организација пензионера окупила је један број чланова који су се по лепом и сунчаном дану надметали у шутирању на гол, слободним бацањима у кош и пикаду. За припаднике трећег доба и љубитеље природе била је ово лепа прилика за дружење.

Према речима председника Општинске организације пензионера Алибунара, Милоша Окиља, најуспешнији у шутирању пенала били су Бошко Бокшан, Живорад Митровић, Богдана Ђан и Сава Лукић; у убацивању у кош Милоје Жижковић, Марина Маринел, Слободанка Беочанин и Виктор Јовановић, а у пикаду Мирјана Ножинић, Гина Ановић, Горан Ракић и Гмитра Галчев. Поменути такмичари пласирали су се за регионално такмичење 24. маја у Вршцу.

Леп дан у природи завршен је излетничким ручком уз лепињу и лесковачку пљескавицу, а није недостајало ни песме уз хармонику.

Ф. К.

ЛЕБАНЕ

Одржана Скупштина Удружења

Удружење пензионера Лебана одржало је редовну седницу Скупштине на којој је разматран рад Удружења у претходној години, извештај о финансијском пословању у 2023, као и план и програм рада за текућу годину.

Скупштина Удружења је закључила да је план у претходној години реализован у потпуности захваљујући домаћинском пословању, што показује и финансијски извештај Надзорног одбора. С тим у вези, Удружење је захвалило локалној самоуправи на помоћи и подршци у реализацији плана.

План је да у наредном периоду програм буде посвећен културно-спортским и рекреативним активностима. Ова пензионерска организација има 1.400 чланова од укупно око 4.000 корисника пензија на нивоу општине, са тенденцијом повећања бројности.

Како кажу, управа Удружења свакодневним ангажовањем пружа помоћ чланству по разним основама, а радом Клуба и културно-забавним активностима покушава да осмисли и учини лепшим и пријатнијим треће доба својим члановима, што је циљ и смисао рада Удружења.

Г. О.

БЕЛА ПАЛАНКА

Квалификовали се за Врњачку Бању

Почетком априла у Димитровграду је одржана шеста Међународна мини олимпијада пензионера. На њој су учествовале екипе из Пиротског округа, Ниша и из Годеча у Бугарској, а такмичари су се надметали у пет дисциплина: шут на гол, шут на кош, пикадо, шах и штафета у брзом ходању.

Један од учесника и ове године била је екипа Удружења пензионера Курило из Беле Паланке. Екипа у саставу: Горан Вучић, Славиша Стојковић, Маринко Ђорђевић, Слађана Стефановић, Бранкица Ћирић и шахисти Миљан Ђорђевић и Миле Петровић заузела је високо друго место.

Према речима председника Удружења Марина Стојадиновића, тиме се екипа из Беле Паланке квалификовала за учешће на Олимпијади трећег доба на јесен у Врњачкој Бањи.

Г. О.

ПАЛИЛУЛА

Хуманитарна изложба радова

Општинска организација инвалида рада београдске општине Палилула четири пута годишње организује изложбе радова из креативне радионице својих чланова. Овог пута, 18. марта, у Дому Војске у Београду организована је хуманитарна изложба у част жена и пролећа.

Према речима Гордане Васиљевић, председнице ООИР Палилула, изложби је присуствовало и учествовало у акцији продаје експоната четрдесет активиста организације, а средства прикупљена том приликом намењена су куповини потребности за чланове који су болесни и њиховом обиласку.

Након изложбе учесници су наставили дружење уз музику и закуску.

Г. В.

СОМБОР

Повеља о братимљењу и са Шапчанима

По угледу на градове, у Србији је већ дуже време актуелно и братимљење пензионерских удружења. После Апатина, Врбаса, Бечеја, Србобрана, Оџака и Борова, Градско удружење пензионера Сомбор је, 16. априла, постало побратим и са пензионерским Удружењем града Шапца, што је озваничено потписивањем повеље и свечаном церемонијом.

По доласку, гости из Шапца су са туристичким водичем обишли центар града и најважније културно-историјске знаменитости, након чега су у Кристалној сали некадашњег хотела уживали у богатом забавно-уметничком програму.

Током протоколарног дела је наглашено да је братимљење међу удружењима модел за повезивање људи трећег доба који су још увек активни у својим пензионерским организацијама, те један од начина и изванредна прилика за размену искустава и идеја о евентуалним заједничким пројектима.

Ове године у јулу месецу ГУП Сомбор, као најстарије и најбројније удружење у граду, обележава 77 година постојања и рада, што ће бити повод за ново окупљање пријатеља – побратима из других општина. **И. О.**

ЛЕСКОВАЦ

Не дај се, генерацијо, орило се у Пернику

Четрдесетак чланова лесковачког КУД „Пензионер“ имало је веома запажен наступ на Међународном фестивалу фолклора и песме старијих у бугарском граду Пернику. Домаћин овог сусрета певача, фолклораша и глумца трећег доба био је Станислав Владимиров, градоначелник Перника, уз страну помоћ Савеза удружења пензионера Бугарске.

У финалној приредби наступили су извођачи из Перника, Дивотина и Софије, и Лесковац као специјални гост фестивала. Чланови музичко-драмске секције КУД „Пензионер“ лесковачког Удружења пензионера бриљантно су извели нумеру „Коштана на лесковачки начин“ у драмској адаптацији Мире Добреновић и сплет игара из Лесковца и Врања у кореографији Весне Ђорђевић.

– Веома смо задовољни наступом у Бугарској. Публика нас је фантастично примила и на крају устала и заједно са нама певала нашу „химну“ „Не дај се, генерацијо“ – каже Весна Ђорђевић, уметнички руководилац лесковачког КУД „Пензионер“, и додаје да је у Пернику договорена богатија културна сарадња са бугарским удружењима пензионера. **Т. С.**

СВРЉИГ

Све активности успешно реализоване

Крајем марта Удружење пензионера Сврљиг одржало је редовну Скупштину на којој су усвојени извештаји о раду и финансијском пословању за 2023, као и програм рада за ову годину.

У уводним напоменама Славиша Матејић, председник Удружења, казао је да су планиране активности успешно реализоване. Он је посебно издвојио: организациона питања, набавну делатност, осигурање чланова, као и сарадњу са удружењима, локалном самоуправом и институцијама које помажу пензионере, везано за здравље и социјалну политику. Матејић је истакао и културне и спортске активности, а посебно се осврнуо на прве Михољске сусрете и најавио да ће овогодишњи бити масовнији.

Удружење је пословало позитивно, без динара репрезентације. Чланови Скупштине усвојили су овогодишњи план и програм рада и оквир финансија.

Седници су присуствовали представници Градског удружења пензионера Ниш. **С. Ђ.**

ЗЕМУН

Промоција другог дела тин-авантуре

„Дружина из предграђа и птичија завера“ назив је другог романа ауторке Биљане Кордић, чија је промоција одржана у Канцеларији за младе у Земуну 2. априла. Промоција је била изузетно посећена а наставку авантуре групе тинејџера коју чине три девојчице, три дечака и један пас, обрадовао се велики број читалаца свих старосних доби.

– И овај пут тема је општи друштвени проблем, а то је кријумчарење птица. Јунаци, дружина из предграђа, креће у извиђачки табор где заједно са извиђачима подно Хомоља проводи неко време. Тамо они успевају да открију и савладају криминалну групу и негативцима покваре план и идеју – каже ауторка романа.

Прича је заснована на објективним претпоставкама и чињеницама, испричана на занимљив и реалан начин. Позадина је комплексна, а ауторка кроз пустоловине ове друштвене успева да истакне вредности које фаворизује од почетка: пријатељство, поштење и пожртвованост.

Биљана Кордић, иначе председница Удружења пензионера општине Земун, ауторка је и романа „Дружина из предграђа и духови са реке“. И у првом роману бавила се једним друштвеним проблемом, а то је пљачкање музеја по Србији и изношење уметничких дела ван граница земље. Најављен је трећи наставак авантуре, а представљање је планирано за јесен. **М. С. М.**

У ЛОКВАМА ТРЕЋИ ПО РЕДУ ДЕЧЈИ ПРОЛЕЋНИ ФЕСТИВАЛ РУМУНА

Култура и традиција не познају границе

У Дому културе у Локвама, општина Алибунар, 21. априла одржано је треће издање Дечјег пролећног фестивала Румуна „Чежња за Еминескуа“. Овај фестивал окупља школе које наставу одржавају на румунском језику, као и културно-уметничка друштва Румуна у Србији. На овогодишњој манифестацији више од 400 малишана и ученика, од пет до осамнаест година, у живописним ношњама, својом игром, песмом, стиховима, дочарало је буђење пролећа и природе и стихове песника Михаја Еминескуа.

О значају манифестације говорио је Валентин Ардељан, председник Националног савета румунске националне мањине у Србији, који је навео да је реч о најмасовнијој дечјој румунској манифестацији, а учесници су стигли из разних

Фестивал је отворила Анка Корфу, генерална конзулка Румуније у Вршцу

крајева Војводине и Источне Србије.

Част да отвори фестивал припала је Анки Корфу, генералној конзулки Румуније у Вршцу, која је поздравила организаторе и учеснике, како је рекла, предивног спектакла младости у сусрет најрадоснијем празнику Ускрсу.

Фестивал је био такмичарског карактера, па су најбољим учесницима додељени трофеји, награде и дипломе по катего-

ријама. Програм је имао четири категорије а велики трофеј Дечјег пролећног фестивала „Чежња за пролеће, чежња за Еминескуа“, према оцени жирија, освојила је школа која је учествовала у свим категоријама – Основна школа „2. октобар“ из Николинаца. Запажен наступ имале су и бројне вокалне групе и хорови, а посебно Дечји хор Румуна у Србији „Кармина Феликс“.

Радост пролећа уз чување традиције

У оквиру манифестације су такође биле организоване изложбе националних ношњи, као и изложбе удружења жена и сликара.

Фестивал је организовало Удружење „Независни Румуни из Србије“ у сарадњи са Генералним конзулатом Румуније у Вршцу, Националним саветом румунске националне мањине у Србији, Владом Румуније и Месном заједницом Локве. **Ференц Косо**

ПОЛА ВЕКА ФОЛКЛОРА У КЊАЖЕВЦУ

С генерације на генерацију

Пет деценија преданог рада, очување фолклорног наслеђа и непроцењиви допринос културном идентитету нашег народа, прослављени су у Књажевцу са пуно емоција. У препуној сали Дома културе, поводом обележавања 50 година фолклора у овом месту, на Великој сцени наступило је више од 130 играча, а захвалнице су добили најзаслужнији чланови. Међу њима су и породице које кроз три генерације води кореограф Славољуб Томић, јер – љубав према фолклору многи гаје још од малих ногу и преносе на своје наследнике.

Славољуб Томић, уметнички руководилац Школе фолклора „Коло“, остао је веран фолклорној игри, едукујући децу и младе и усмеравајући их на прави пут.

– Кад видим све те људе на сцени, тих 130, и знам да су у сали њихови рођаци, пријатељи, друштво, има их још пет пута више, онда је одговорност већа. Решио сам да радим док ме ноге служе – каже Томић.

А пред члановима КУД „Коло“, које данас ради при Дому културе у Књажевцу, су бројни будући концерти које публика очекује са великим нестрпљивостима. **И. Вуликић**

НИШ

Одржан Међународни сајам колекционарства

Средином априла, у Дому војске, у Нишу одржан је 13. Међународни сајам колекционарства, антиквитета и нумизматике.

Љубитељи старина имали су прилику да разгледају много изложених предмета почев од старог оружја, новца, медаља, значки, маркица, сатова... Истовремено Сајам је био и прилика да излагачи из различитих градова Србије и из земаља региона обогате своје колекције.

Организатор манифестације је по традицији нишко Удружење за неговоње традиција „Via Antica“. Према њиховој оцени, интересовање излагача је из године у годину сва веће, а овогодишњи сајам је био најпосећенији до сада.

Иначе, ове године је колекције изложило више од 60 учесника из Ниша, Новог Сада, Београда, Крагујевца, а гости сајма били су и колекционари из Црне Горе, Бугарске и Македоније.

Љ. Глоговац

Стаж у календарском трајању осигурања

? **К. В., Панчево:** Како могу да сазнам који стаж осигурања Фонд ПИО признаје за рад са непуним радним временом на (не)одређено, а на зараду се плаћају доприноси? Да ли се стаж осигурања рачуна пропорционално времену provedеном на раду или као код пуног радног времена?

Одговор: Уколико је реч о уговору о раду (на одређено или неодређено радно време), стаж се остварује у календарском трајању осигурања, без обзира на то што осигураник није радио пуно радно време, под условом да је радно ангажован само код једног послодавца. У том случају послодавац је у обавези да плаћа допринос за пензијско и инвалидско осигурање на исплаћену зараду ако је она виша од најниже основице доприноса, односно на најнижу основицу доприноса ако је зарада нижа од најниже основице, и по основу уплаћених доприноса се признаје стаж осигурања. Међутим, уколико осигураник обавља послове по основу уго-

вора о делу, ауторског уговора или других уговора и за извршен посао остварује уговорену накнаду, а није осигуран по другом основу, стаж осигурања рачуна се тако што се износ уговорене накнаде, на коју се плаћа порез, дели са најнижом месечном основицом за плаћање доприноса која важи у моменту уплате доприноса, и добијени резултат представља број месеци који се признају у стаж осигурања. То значи да се стаж осигурања по основу обављања уговорених послова (без обзира на број радних сати), не утврђује у истом календарском трајању колико је трајало обављање послова по уговору, већ зависи од износа уговорене накнаде.

Коначно решење

? **Ж. С., Ада:** Остварила сам право на старосну пензију, али сам добила привремено решење. Да ли треба да поднесем захтев за коначно решење или ће ми га Фонд по службеној дужности доставити, јер су се у међувремену стекли услови за то?

Одговор: Коначно решење о остваривању права на пензију Фонд доноси по службеној дужности, када се отклоне разлози привремености решења, односно када се прибаве сви подаци који су потребни за доношење коначног решења. Ако у року од три године од дана правоснажности привременог решења нису утврђене

недостајуће чињенице и подаци, аконтативни износ пензије по привременом решењу постаје коначан, о чему се доноси решење по службеној дужности.

Уколико корисник има сазнања да су отклоњени разлози привремености, може и сам поднети захтев за доношење коначног решења надлежној филијали.

Делимична инвалидска пензија од 50 одсто

? **Т. Илић, Србобран:** Примала сам 11 година инвалидску пензију а када сам испунила услов за старосну, пензија ми је преведена у старосну. Прочитала сам да то није могуће. Да ли је то по закону?

Одговор: Кориснику права на привремену накнаду по основу II, односно III категорије инвалидности, који је ово право остварио до ступања на снагу Закона о ПИО у априлу 2003. године, а коме независно од његове воље, односно без његове кривике престане

својство осигураника (технолошки вишак, стечај или гашење фирме и сл.), одређује се инвалидска пензија у висини од 50 одсто инвалидске пензије (по протоку времена за које му припада право на новчану накнаду од Националне службе за запошљавање), тј. привре-

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Више информација о свим питањима из области пензијског и инвалидског осигурања доступно је на сајту РФ ПИО www.pio.rs

мена накнада се преводи у тзв. делимичну инвалидску пензију у износу од 50 одсто инвалидске пензије.

Према важећим прописима из пензијског и инвалидског осигурања, не постоји могућност да корисник инвалидске пензије кад напуни одређене године живота стекне статус

корисника старосне пензије. Међутим, корисницима права на новчану накнаду у висини 50 одсто инвалидске пензије, тзв. делимичну инвалидску пензију, када корисник испуни услов за старосну пензију исплата те накнада се обуставља, а кориснику се доноси решење о старосној пензији.

Радна књижица од 2016. у електронском облику

? **Б. Б., Кокин Брод:** Како могу да добијем дупликат радне књижице? Не могу да пронађем стару, да ли ми је неопходна?

Одговор: Изменама Закона о раду радна књижица у папирној форми престала је да важи од 1. јануара 2016. године. Радне књижице издате до тог датума и даље се користе као јавне исправе, тј. уписани подаци за претходне периоде могу да се користе у поступку остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања и других права у складу са законом. С обзиром на то да радна књижица није у употреби од 1. 1. 2016, не постоји правни основ да се

издају дупликати, као и да се у радне књижице уносе подаци о осигурању после 1. 1. 2016. године.

Сви подаци о осигурању се налазе у електронској форми у Централном регистру обавезног социјалног осигурања и бази матичне евиденције Фонда ПИО. Уколико су запосленима потребни докази о подацима из осигурања, уверења могу добити у Фонду ПИО о свим периодима запослења, односно осигурања.

Издржавани члан породице

? **Б. Л., Расна:** Живела сам са братом који ме је издржавао. Имам 64 године и непуних седам година стажа и немам услова за пензију. Да ли имам право на породичну пензију?

Одговор: Када је издржаване услов за стицање права на породичну пензију, сматра се да је умрли осигураник, односно корисник права на пензију, издржавао члана породице ако укупни месечни приходи члана породице у претходном кварталу не прелазе износ најниже пензије. Потврду о укупној висини месечног прихода за чланове породице у претходном кварталу пре смрти осигураника, односно

корисника, издаје Пореска управа.

У приходе се не узима: додаток на децу, родитељски додаток, материјално обезбеђење породице, породична пензија остварена по другом родитељу, новчана накнада по основу помоћи и неге, новчана накнада за телесно оштећење, примања по основу награда, отпремница због одласка у пензију, као и примања по основу ученичког и студентског стандарда.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: РАЈКО КУЗМАНОВИЋ	БЕОГРАД СПОРТСКИ КЛУБ	РУДНИК КАМЕНОГ УГЉА	НАУКА О АУТОМАТ-СКИМ УРЕЂАЈИМА	МАЈСТОРИ ЗА ШТИ-МОВАЊЕ	НИЈЕ ЈАСАН	УЗОРАНА ЊИВА
ПРАХ ОД МЛЕВЕНОГ ЖИТА						
МАЛИ МО-ТОЦИКЛ						
САНДУЧИЋ ОД КАРТОНА						
	СИТНА ОСПА	ДРЖАВА ЧЛАНИЦА ОУН				
СМЕШАК (МН.)		СТАТИВ				
ЧОВЕК У ПОЗНИМ ГОДИНАМА						
ПОЈАВА НА МЕТАЛУ						
РАСТАВНИ ВЕЗНИК				ХОРМОН НАДБУБ-РЕЖНЕ ЖЛЕЗДЕ (МН.)	БОЖАНСКО ПИЋЕ	ПОНОРИ
ФОЛК ПЕВАЧИЦА						
АНТИЧКИ ХЕРОЈ						
	ОДСЕЧЕНИ КОМАД МЕСА	ЦРКВЕНО ПРОКЛЕТ-СТВО	РОБНА КУЋА БЕОГРАД СЛУЖБЕ-НИК КОЈИ ВЕНЧАВА			
ДАЖБИНЕ (ТУРЦ.)						
ВРСТА ЈУЖНОГ ВОЂА						
ЗЕМЉО-РАДНИЦИ						
ЈЕДНО-ВАЛЕНТНИ РАДИКАЛ					ЦЕНТАР ЗА ДЕМОКР. КУЛТУРУ	ИСТА СЛОВА
ЖЕНКА ЗЕЦА						
ФРАНЦ. ПЕВАЧИЦА ЛИР						
БЕОЧУГ, АЛКА						

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	▼									
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										

Код ове укрштенице сами уписујете црна поља. Број црних поља дат је у заградама на крају сваког реда тј. колоне.

ВОДОРАВНО: 1. Ученик који учи занат (0), 2. Износ на новчаници (0), 3. Мушко име (0), 4. Грчки јунак из Тројанског рата (1), 5. Наш тенисер Зимоњић (0), 6. Школа - Узвик нестрпљења (1), 7. Ана Ивановић - Бина, позорница (мн.) (1), 8. Управа ваздушне пловидбе - Први Уранов сателит (1), 9. Тулипан - Разред (мн.) (1), 10. Пркоси - Прозорско стакло (1), 11. 23. слово азбуке - Мрак, помрчина - Мушки потомак (2), 12. Ни у којој количини - Америчка глумица, Дерек (2), 13. Америчка певачица (0), 14. Алпинисткиња (0).

УСПРАВНО: 1. Наш певач - Трговинско предузеће (1), 2. Историјска раздобља - Мушко име - Река у Африци (2), 3. Велика гора - Племенити метал (1), 4. Пропагандна порука (мн.) - Старшина козака (1), 5. Термонуклеар. оружје - Лаф, људина - Поседовати (2), 6. Трчање - Јунак из стрипа, Форд (1), 7. Продужена њушка - Омладин. радна акција (1), 8. Холандски фудбалски клуб - Никола Рацков (1), 9. Одбрамбени фудбалер (0), 10. Наша певачица Баруџија (0).

РЕШЕЊЕ: шепрт, апоен, борко, ахил, ненад, ш, ама, ан, естрада, увн, аријел, лапа, класе, иати, окно, ђ, тама, си, нин, етил, зечница, амањда, карика.

шареница шареница

Да ли сте знали ...

– да се Светски дан слободе медија обележава 3. маја као подсетник да су слобода штампе и слобода

изражавања основна људска права, као и да се ода почаст медијским професионалцима који су ризиковали или изгубили живот на послу? Од 2. до 4. маја 2024. УНЕСКО и влада Чилеа биће домаћини 31. Светског дана слободе медија, а овогодишња тема биће „Штампа за планету: Новинарство суочено са кризом животне средине“.

– да су због „селидбе“ вести на интернет у последњој деценији опали тиражи већине штампаних медија широм света? Тираж новина у Сједињеним Државама радним данима 2018. достигао је најнижи ниво од 1940, прве године са подацима. У Великој Британији је тираж новина опао за 30 одсто, а од 2020. и у Јапану су дневни листови на рекордно ниском тиражу. Број запослених у новинама у САД опао је са 71.000 у 2008. на 35.000 у 2019.

– да је највећи растући сајт за вести на свету, Њузвик, у марту ове године удвостручио број читалаца у односу на март 2023? Чак 86

одсто одраслих Американаца до вести долази путем паметног телефона, рачунара или таблета, а према новим европским статистикама, вести са мреже добија 72 процента корисника интернета у ЕУ. Највећи проценат је у Финској (93 одсто), Литванији и Чешкој (по 92 одсто).

– да су извештаји о времену рангирани као најважније вести? Процент се разликује међу земљама а највише људи временску прогнозу прати у САД – око 70 одсто. На другом месту су вести из црне хронике, односно из криминалног миљеа. Такође, највише се прате локалне вести, па националне, а најмање интересовање је за међународне.

– да су међу 180 уредника водећих медија широм света само једна петина жене? Закључак извештаја „Жене и лидерство у медији-

ма 2023“ Ројтерс института, који је посматрао родну структуру главних уредника на узорку од 240 новинских кућа са пет континената, је да су скоро четири петине уредника мушкарци, чак и у земљама у којима је више жена новинара.

– да је најпознатија укрштеница на свету она из Њујорк тајмса? Прва је објављена 15. фебруара 1942. као резултат жеље да се читаоци опусте од потресних вести о рату. Вил Шорц, уредник укрштенице Њујорк тајмса од 1993, једини је човек са дипломом енигматологије, а та катедра је посебно за њега била отворена на Универзитету Индијана.

Лековите мисли

Највише говоре иза леђа оне ко има залеђину!

Ако сам задња рупа на свирали бар ме не притискајте.

Вратио сам се са села. После градског живота нисам могао тамо да издржим чист ваздух!

Од сата који куца гори су људи који „откуцавају“.

Беспарица је као и страх. Све изгледа дупло веће.

Ако имамо будућност, не жалимо за прошлостју!

Душан Старчевић

Чисто да се зна

Свако би требало да зна: више од хлеба пензионерима лепа реч треба.

Тврдоглав човек нема већег непријатеља од себе.

Уз плитку памет иде и мрка капа.

Не мрсим конце, а у све сам уплетен.

Кад емоције попију мозак, човеку је све црно. Ту је и медицина беспомоћна.

Волети значи видети бескрај могућег.

Пеко Лаличић

Суфлери

Суфлери никад не остају без речи.

И ко није паметан може вас научити памети.

Правда се највише упиње да победи баш тамо где је већ побеђена.

Да сам знао да је рад створио човека, никад не бих дао отказ у предузећу.

Не радујем се туђој невољи. Мало ли ми је ових мојих!

Милен Миливојевић

Душа

Пролеће му разгаљује душу, а пензија џеп!

Лепе жене пролазе кроз град, а он живи на селу!

Ко није строг према себи, благ је према пороцима!

Мала се лаж може поднети. Незгодно је кад порасте!

Шта му вреди што је споља уредан, кад није уредио своју унутрашњост!

Сви смо ми у истом сосу! Зато се потрудимо да буде укусан!

Невен Шијаков

АФО мисли

Кад се постиде, очи најбоље виде.

Да ли сте се некад упитали: зашто се нико никада није родио насмејан?

Раменима је најтежа празна глава.

И данас под липом нахраним се стихом.

Док је корења, биће и пањева.

Ко зна да не зна, он нешто и зна.

Стево Бздилик